

Datum

Nummer

AMU/

Onderwerp

Vergunning op grond van artikel 2 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken voor het oprichten en in stand houden van het Near Shore Windpark (NSW)

Ontwerp-Besluit Wbr NoordzeeWind

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij brief van 19 juni 2003, kenmerk Per-000001-041/Wbr, vraagt NoordzeeWind B.V. te Amsterdam vergunning te verlenen voor het oprichten en in stand houden van het windmolenpark NSW. NoordzeeWind verzoekt de vergunning op naam te stellen van N.V. Nuon Duurzame Energie te Arnhem (hierna te noemen Nuon).

Wettelijk kader

Op grond van het bepaalde in artikel 2, lid 1, onder a van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is het verboden om zonder vergunning gebruik te maken van een bij het Rijk in beheer zijnde waterstaatswerk anders dan waartoe het is bestemd en daarin, daarop, daaronder of daarboven werken te maken of te behouden.

Ingevolge artikel 2, lid 2 van genoemde wet kunnen aan een vergunning voorschriften worden verbonden. De aan deze vergunning verbonden voorschriften dienen ter bescherming van de bij het Rijk in beheer zijnde waterstaatswerken en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik daarvan. Tevens kunnen deze voorschriften strekken tot bescherming van andere belangen, voor zover daarin niet is voorzien door andere wettelijke voorschriften.

Energiebeleid / voorgeschiedenis van het project

Eén van de doelstellingen van het nationale en internationale milieubeleid is het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, waarvan de CO₂-emissie de belangrijkste is. Volgens het verdrag van Kyoto heeft Nederland zich verplicht tot een emissiereductie van 6 procent in de periode 2008 tot 2012 ten opzichte van 1990-1995. Dit komt neer op een reductie van 50 Megaton per jaar, waarvan volgens het verdrag tenminste 50 procent gerealiseerd moet worden door projecten binnen Nederland. In het verlengde van het Kyotoverdrag heeft het kabinet in opeenvolgende beleidsnota's doelstellingen geformuleerd om duurzame energie in te zetten als instrument om de CO₂-emissie te reduceren. In 2020 moet duurzame energie een bijdrage van 10 procent leveren aan de totale energievoorziening. Conform de Uitvoeringsnota Klimaatbeleid (Ministerie van VROM, 1999) zal dit aandeel na 2020 verder moeten stijgen. In de Uitvoeringsnota Klimaatbeleid wordt nog een tweede reden genoemd om duurzame energie in te zetten. Dit is de wens om de kwetsbaarheid van de Nederlandse energievoorziening te beperken door deze minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen.

Naast andere bronnen voor duurzame energie is windenergie één van de opties om beide doelen te dienen. Voor 2020 is een doelstelling geformuleerd van in totaal tenminste 7500 MW geïnstalleerd windturbinevermogen, waarvan tenminste 1500 MW op land en 6000 MW op zee.

De kennis over de opwekking van windenergie op zee is nog te beperkt om deze energiebron de in de toekomst beoogde rol in de elektriciteitsvoorziening te kunnen laten spelen. Het betreft de kennis ten

aanzien van aspecten techniek en economie van het toepassen van windenergie op zee en de effecten die optreden voor natuur en milieu.

Om de benodigde kennis op te doen heeft het kabinet in de periode van 1997 tot heden de voorbereidingen getroffen om het realiseren van een demonstratieproject nabij de Nederlandse kust mogelijk te maken. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het vaststellen van de "Project-planologische kernbeslissing Locatiekeuze Near Shore Windpark, tevens partiële herziening Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening" (Ministerie van VROM, 2000-2001), waarin de locatie voor dit demonstratieproject is vastgelegd. Een Monitoring- en Evaluatie Programma (MEP-NSW), gericht op gespecificeerde leerdoelen, zal er in moeten voorzien dat de benodigde kennis kan worden verkregen. De functie van het MEP-NSW is het registreren van economische, technische, ecologische en maatschappelijke effecten. Met de kennis en ervaring die wordt opgedaan met dit demonstratieproject zullen naar verwachting over enige jaren grote windparken verder op zee (offshore) in bedrijf kunnen worden genomen.

Zoals reeds opgemerkt is de locatiekeuze voor het demonstratieproject Near Shore Windpark vastgelegd in de pkb-NSW. Het kabinet heeft het project aangemerkt als een project van zwaarwegend maatschappelijk belang. De status 'project van zwaarwegend maatschappelijk belang' heeft voor de besluitvorming in de pkb-procedure betekend dat voorafgaand aan de publicatie van deel 1 van de project-pkb een brede maatschappelijke consultatie heeft plaatsgevonden. In deze fase heeft ook de discussie over nut en noodzaak van het project plaatsgevonden. Als onderdeel van deze procedure is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld: "MER Locatiekeuze Demonstratieproject Near Shore Windpark" (Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, februari 2000).

Op 21 februari 2000 heeft de rijksoverheid deel 1 van de project-pkb (ontwerp-planologische kernbeslissing) bekend gemaakt. Hierin spreekt het kabinet de voorkeur uit voor Egmond als locatie voor het demonstratieproject NSW. Vermeld staat dat het NSW gebouwd kan worden in "een gebied tussen 8 kilometer uit de kust en de 20 meter dieptelijn ter hoogte van de kuststrook tussen Castricum en Egmond aan Zee, met een oppervlakte van ongeveer 40 km²", kortweg aangeduid als "de locatie Egmond". Voor de kabel is de voorkeur uitgesproken voor het tracé over het Corusterrein. Tevens is het bijbehorende locatie-MER gepubliceerd.

In de periode van 21 februari tot en met 22 mei 2000 hebben de ontwerp-pkb en het locatie-MER ter inzage gelegen. In die periode kon een ieder via een inspraakreactie zijn/haar mening kenbaar maken. Door de Ministeries van EZ en VROM is bestuurlijk overleg gevoerd met de gemeente Egmond en het gewest IJmond. Daarnaast is het locatie-MER ter toetsing voorgelegd aan de wettelijke adviseurs, zijnde de Directeur Natuurbeheer van het Ministerie van LNV en de Hoofdinspecteur Milieuhygiëne van het Ministerie van VROM.

In december 2000 is deel 3 (kabinetsstandpunt) van de project-pkb NSW uitgekomen. Hierin is onder andere aangegeven op welke wijze het kabinet bij zijn definitieve standpuntbepaling rekening heeft gehouden met de binnengekomen inspraakreacties, de ontvangen adviezen en de resultaten van het gevoerde bestuurlijk overleg. Het kabinet is van oordeel dat er geen aanleiding bestaat de in deel 1 uitgesproken voorkeur voor Egmond als locatie voor het demonstratieproject NSW te wijzigen. Op 13 september 2001 heeft de Tweede Kamer haar goedkeuring uitgesproken over het voornemen, waarna de Eerste Kamer stilzwijgend heeft ingestemd. Deze parlementaire instemming is december 2001 gepubliceerd als deel 4 van de pkb.

In de project-pkb NSW staat tevens dat het ten behoeve van de vergunningverlening *uitdrukkelijk gewenst* is dat voor de inrichting van het windpark een milieu-effectrapport (inrichtings-MER) wordt opgesteld. Dit houdt in dat ten behoeve van de verdere besluitvorming over de inrichting van het

AMU/

NSW de procedure van de milieueffectrapportage wordt doorlopen conform de Wet milieubeheer. Met het publiceren van de startnotitie op 2 september 2002 is deze I-MER-procedure van start gegaan.

Om het onderscheid duidelijk te maken wordt het MER wat ten behoeve van de pkb-NSW is opgesteld wordt aangeduid als het locatie-MER. De ten behoeve van deze vergunning opgestelde inrichtings-MER wordt verder aangeduid als het I-MER.

De Adviescommissie Near Shore Windpark heeft op 21 maart 2002 de Minister van Economische Zaken geadviseerd NoordzeeWind als eerste in aanmerking te laten komen als de partij die het NSW mag gaan realiseren. NoordzeeWind is een samenwerkingsverband van Shell WindEnergy B.V. en N.V. NUON Duurzame Energie. NoordzeeWind heeft hiertoe in juli 2002 een overeenkomst gesloten met de Ministeries van Economische Zaken en Financiën, waarmee o.a. het exclusieve gebruiksrecht van de NSW locatie voor de kust van Egmond aan Zee (hierna te noemen locatie "Egmond") is verkregen.

Procedure

Voor het oprichten en in stand houden van het windmolenpark en voor de aanleg van elektriciteitskabels is een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken vereist. De Wbr vergunning wordt verleend door de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Voor het oprichten en in stand houden van het windmolenpark is tevens een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (Wm) vereist. De Wm vergunning wordt verleend door de Minister van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en milieubeheer (VROM). Bij brief van 19 juni 2003, kenmerk Per-000002-041/Wm, heeft NoordzeeWind B.V. te Amsterdam een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer aangevraagd voor het in werking hebben van een windmolenpark.

Er zullen twee aparte vergunningen afgegeven worden. De procedures op grond van de Wet milieubeheer loopt parallel met de onderhavige procedure.

De vergunningaanvraag o.g.v. de Wet beheer rijkswaterstaatswerken voor het oprichten en in stand houden van het windpark NSW is op 20 juni 2003 ontvangen en onder nummer 2137 geregistreerd. Bij brief van 24 juni 2003 heeft het bevoegd gezag Nuon verzocht om de aanvragen aan te vullen. De aanvullende informatie had betrekking op informatie met betrekking tot het constructief ontwerp van de windturbines, inclusief mastconstructie en fundering. Bij brief van 16 juli 2003 heeft het bevoegd nogmaals verzocht om een aanvulling op de aanvraag. De benodigde aanvullende informatie had betrekking op het ontbreken van de voorgenomen routes van de kabels. Ook werd in de aanvraag niet expliciet helder gemaakt voor welke variant uit het I-MER vergunning werd aangevraagd. Bij brief van 24 juli 2003 heeft Nuon de aanvullingen op de aanvraag ingediend. Het bevoegd gezag heeft bij brief van 21 augustus 2003 de aanvullingen geaccepteerd en de aanvraag in behandeling genomen.

Een aantal bij de aanvraag behorende documenten zijn door Nuon ingediend met het verzoek deze als vertrouwelijk te behandelen in verband met commerciële waarde die deze documenten kunnen hebben voor derden. Het openbare deel van de aanvraag bevat voldoende informatie voor derden om de aanvraag goed te kunnen beoordelen.

Het bij de aanvraag behorende Milieueffectrapport (I-MER) is 16 juli 2003 aanvaardbaar verklaard onder de voorwaarde dat het I-MER op een aantal punten aangevuld zou worden. Deze aanvullingen hadden betrekking op het onvoldoende uitwerken van varianten in ashoogte van de windturbines, het onvoldoende uitwerken van varianten voor de kabels, en op het feit dat Hoofdstuk 7 van het I-MER (Leemten in kennis) onvoldoende was. Bij brief van 1 augustus 2003 heeft Nuon de benodigde aanvullingen op het I-MER ingediend. Bij brief van 21 augustus 2003 heeft het bevoegd gezag de aanvullingen op het I-MER geaccepteerd.

De vergunningprocedure doorloopt de uitgebreide voorbereidingsprocedure zoals beschreven in afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht.

De vergunningaanvraag en het I-MER hebben van 18 september 2003 tot en met 16 oktober 2003 ter visie gelegen bij de bibliotheken van Rijkswaterstaat directie Noordzee, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, bij het provinciehuis van de provincie Noord-Holland en in de gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Limmen. Een ieder is in de gelegenheid gesteld om gedurende deze periode zienswijzen zowel schriftelijk als mondeling bij het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat in te brengen.

Tevens is er een informatiebijeenkomst met aansluitend een hoorzitting georganiseerd op 30 september 2003, waarbij er de mogelijkheid was om mondelinge reacties in te brengen. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt.

De commissie voor de MER heeft n.a.v. het ingediende I-MER een toetsingsadvies uitgebracht richting bevoegd gezag.

Bij het opstellen van de ontwerpbesluit is rekening gehouden met het toetsingsadvies en de ingediende inspraakreacties.

De aanvraag heeft betrekking op de windmolens, inclusief de kabels in het park en de kabels vanaf het park naar land.

De kabels worden gelegd in de bodem onder beheer bij de directies Noordzee en Noord-Holland (Dienstkring Noordzeekanaal). Om administratieve redenen wordt de vergunning namens de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat verleend door de hoofdingenieur-directeur in de directie Noordzee voor het gehele tracé. Voor het kruisen van de zeewering en voor het landtraject kan een vergunning/ontheffing nodig zijn van hoogheemraadschap, gemeente of provincie.

Inspraakreacties I-MER en aanvraag.

Tijdens de publicatie van het I-MER en de aanvraag voor het windpark NSW zijn zeven inspraakreacties ingediend. In bijlage 1 van deze vergunning volgt een opsomming van degenen die een inspraakreactie hebben ingestuurd, waarbij wordt aangegeven welke reactie(s) zij in hebben gebracht. Daarna worden de verschillende inspraakreacties behandeld c.q. beantwoord, waarbij per reactie tevens wordt aangegeven, of, en zo ja hoe er in het kader van het opstellen van de ontwerpbesluit mee is omgegaan.

ADVIES COMMISSIE MER

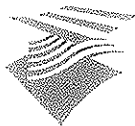
Inleiding

Bij brief van 27 november 2003 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) een advies uitgebracht over het opgestelde milieueffectrapport (I-MER). Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 5 december 2002;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

Bij toetsingen volgt de Commissie een getrapte werkwijze: eerst inventariseert ze of het MER voldoet aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen, daarna beoordeelt ze de ernst van de tekortkomingen. Alleen als naar de mening van de Commissie informatie zou ontbreken om het milieubelang een

volwaardige plaats te geven bij het besluit wordt gesproken van een *essentiële tekortkoming*. Dan adviseert de Commissie om het MER aan te vullen. Overige tekortkomingen vermeldt ze alleen voor zover ze kunnen worden voorzien van duidelijke aanbevelingen. Zo beperkt de Commissie zich tot hoofdzaken.

OORDEEL OVER HET MER

Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is. Door de systematische opbouw van het MER is de informatie goed toegankelijk en zijn de alternatieven onderling goed vergelijkbaar.

De Commissie leidt uit het MER af dat vanwege de aangetroffen geulen de opstellingsalternatieven corridorvariant, rendementsvariant en dichtste bolstapeling 10,5D niet meer realistisch zijn. De Commissie heeft deze alternatieven dan ook niet verder in haar toetsing betrokken.

De Commissie heeft een belangrijke tekortkoming in het MER geconstateerd ten aanzien van de onderbouwing van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma). Voor beide geulvarianten is de vergelijking van nadelige milieueffecten niet per eenheid van milieuwinst (energieopbrengst) uitgevoerd. De Commissie heeft die vergelijking zelf uitgevoerd en komt daarmee tot een andere conclusie ten aanzien van het mma. Zij heeft overwogen of die tekortkoming essentieel is voor het besluit en daarom zou moeten leiden tot een aanvulling. Omdat de informatie voor de onderbouwing echter wel in het MER te vinden is, is de Commissie tot de conclusie gekomen dat een aanvulling niet nodig is. Hieronder wordt dat kort toegelicht.

Onderbouwing mma

In het MER wordt de conclusie getrokken dat de basisvariant/geul en de variant dichtste bolstapeling 7,5D/geul beide voor het predikaat mma in aanmerking komen. De Commissie is van mening dat de resultaten van het MER geen aanleiding geven om twee mma's te benoemen.

Het meest milieuvriendelijke alternatief bij een windpark is volgens de Commissie **dát** alternatief dat een zo hoog mogelijke milieuwinst (ten gevolge van de energieopbrengst) koppelt aan de minst nadelige milieueffecten. In de richtlijnen is gesteld dat voor de ontwikkeling van het mma de aspecten vogels, landschap, efficiënt ruimtegebruik, veiligheid en energieopbrengst (als maat voor de vermeden emissies) bepalend zijn. Als gekeken wordt naar de scores van beide varianten op deze aspecten en de milieueffecten gerelateerd worden aan de energieopbrengst, komt de variant dichtste bolstapeling 7,5D/geul duidelijk als mma naar voren.

De Commissie heeft op grond van informatie in het MER bovengenoemde aspecten met elkaar vergeleken voor de twee varianten. Op grond van de scores zijn de verschillen tussen beide varianten bepaald. Hieruit komt naar voren dat de basisvariant/geul een 1,6% hogere energieopbrengst geeft. Qua milieueffecten laat zich dit vertalen in een evenredig hogere vermeden CO₂-, NO_x en SO₂-emissie. De verschillen op de overige aspecten zijn ruwweg een ordegrootte groter, waarbij de dichtste bolstapeling 7,5D/geul variant telkens gunstiger scoort. Naar de mening van de Commissie kunnen de beperkt lagere vermeden emissies daarom niet doorslaggevend zijn in de keuze van het mma.

Op grond van bovenstaande overwegingen concludeert de Commissie dat de dichtste bolstapeling 7,5D variant/ geul het mma is. De Commissie adviseert dit als zodanig in de besluitvorming en de motivering van het besluit mee te nemen.

Overige opmerkingen over het MER met aanbevelingen

De Commissie geeft verder een aantal adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

Opstelling testturbines

In de PKB-NSW wordt de plaatsing van 1 à 2 testturbines van 3-5 MW mogelijk gemaakt. Noordzeewind is hiervoor echter geen initiatiefnemer en de testturbines komen dan ook niet voor in de vergunningaanvraag. Er dient echter wel ruimte voor gereserveerd te worden. In het MER worden de testturbines aan de oostzijde gedacht, dus het dichtst bij de kust. Echter:

- de testturbines zullen waarschijnlijk groter en hoger zijn. Zeker vanuit landschappelijk oogpunt is plaatsing vooraan daarom niet logisch;
- een leerdoel is om ervaring op te doen met omstandigheden die meer de condities van open zee benaderen (zoals hogere en krachtigere golven).

Daarom ligt het voor de hand om de testturbines op zo groot mogelijke afstand van de kust te plaatsen.

De Commissie beveelt aan de om een vergelijking te maken van de voor- en nadelen van de plaatsing van de testturbines op verschillende plaatsen binnen de locatie in relatie tot de leerdoelen die hiervoor zijn geformuleerd en de keuze van de situering daarop te baseren. Overwogen zou kunnen worden de noordwest-punt van het concessiegebied te reserveren voor de testturbines.

Veiligheid

Naar de mening van de Commissie worden de gevolgen van een eventuele aanvaring of aandrijving niet voldoende onderbouwd met uitspraken als "onwaarschijnlijk dat tank lek raakt" en "onwaarschijnlijk dat schip zinkt".

De Commissie adviseert een "worst-case" scenario ten aanzien van de gevolgen van een aanvaring of aandrijving uit te werken en op grond van de daar uit naar voren komende milieuschade te overwegen of het nodig is preventieve of mitigerende maatregelen te treffen. Zo zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan een beschermende constructie van energieabsorberend materiaal om de buitenste, meest bedreigde, palen.

Combineren van kabels

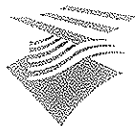
De milieutechnische voordelen van koppeling met de kabels van windpark WP-Q7 worden niet uitgewerkt in het MER. In het MER wordt slechts naar voren gebracht dat koppeling vanuit technisch en logistiek oogpunt ongewenst zou zijn.

De Commissie acht het echter aannemelijk dat het combineren van de kabels van verschillende windparken grote milieutechnische en ruimtelijke voordelen met zich meebrengt. Er is dan immers minder ruimtebeslag, er behoeven minder geulen gegraven te worden en ook op de aanlandingsplek zal minder milieuschade ontstaan door duindoorboring. Bovendien werken kabels belemmerend voor andere gebruiksfuncties. De Commissie acht het ongewenst, zeker met het oog op de toekomst, waarin het overheidsbeleid uitgaat van meerdere (offshore) windparken op zee, dat elk windpark zijn eigen kabels naar de kust legt. Bij bijvoorbeeld gaswinningsplatforms is dit ook niet het geval; individuele platforms koppelen aan op gezamenlijke pijpleidingen.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag om te bevorderen dat de verbindingskabels in de Noordzee tussen verschillende parken en de kust worden aangelegd en geëxploiteerd door één beherende instantie.

Evaluatieprogramma

De leerdoelstelling is in de PKB een belangrijke overweging om een near shore windpark mogelijk te maken. In verband daarmee wil de Commissie het volgende opmerken over het evaluatieprogramma.

Nabijheid WP-Q7

Het inmiddels vergunde initiatief voor een offshore windpark van E-connection zal in de nabijheid van het NSW gerealiseerd worden. In het MER wordt slechts summier ingegaan op de cumulatie van milieugevolgen. De Commissie adviseert de cumulatie van effecten van Q7 en NSW te bestuderen, met name ten aanzien van de aanvarings/aandrijvingskans van schepen, de barrièrewerking voor vogels en zeezoogdieren en de aanvaringskans van vogels. Tevens adviseert de Commissie tot een koppeling van de evaluatieprogramma's.

Vogels

Ten behoeve van de evaluatie van het aantal vogelslachtoffers adviseert de Commissie te onderzoeken of het mogelijk is gebruik te maken van geavanceerdere methodes. Zo wordt bijvoorbeeld een methode ontwikkeld waarin het aantal botsingen met de rotorbladen wordt geregistreerd en de betrokken vogelsoort softwarematig kan worden herkend. Tevens adviseert de Commissie de gevolgen van het NSW te vergelijken met recente internationale ervaringen, zoals bijvoorbeeld bij het Horns Rev windpark voor de Noordzeekust van Denemarken.

Risico's gerelateerd aan scheepvaart

De Commissie adviseert verder na te gaan wat er precies gebeurt tijdens een eventuele aanvaring of aandrijving, hetzij door computersimulatie, door schaaltesten of door aan het eind van de levensduur van het windpark een botsproef te organiseren.

Belevingsonderzoek

De Commissie ondersteunt het voornemen in hoofdstuk 7 van de aanvulling om belevingsonderzoek uit te voeren. In het concept-MEP vindt de Commissie dit echter niet terug.

De Commissie adviseert bij het vaststellen van het evaluatieprogramma rekening te houden met bovenstaande opmerkingen.

Met betrekking tot het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. wordt het volgende opgemerkt. Naar aanleiding van de conclusie van de Commissie over het mma heeft het bevoegd gezag bij brief van 8 december 2003 Nuon verzocht om zo spoedig mogelijk aanvullende informatie in te dienen met betrekking tot de onderbouwing van de aangevraagde basisvariant/geul. Hierbij dient nader inzicht te worden verschaft in de economische aspecten en hoe de economische aspecten in combinatie met de overige aspecten (natuur, milieu, veiligheid etc.) een rol hebben gespeeld bij de uiteindelijke keuze voor de aangevraagde basisvariant/geul.

Bij brief van 19 december 2003 heeft Nuon de gevraagde gegevens geleverd. De hogere energieopbrengst van de basisvariant is beslissend geweest bij de keuze voor de basisvariant. Nuon heeft dit verschil in hogere energieopbrengst gekapitaliseerd en afgezet tegen de totale investeringskosten voor het NSW. De basisvariant/geul heeft t.o.v. de dichtste bolstapeling een 1,6 % hogere energieopbrengst. De grotere energieopbrengst die de basisvariant biedt vertegenwoordigt een waarde van 4,5 miljoen euro. Afgezet tegen de geschatte investeringskosten van 200 miljoen euro voor het NSW is deze waarde substantieel en daarmee een groot verschil in de economische haalbaarheid van het NSW.

Daarnaast geeft Nuon aan dat op dit moment de meetmast al in het concessiegebied is geplaatst op een positie waarbij uitgaande van de opstelling basisvariant/geul verschillende typen zogmetingen (Het zogeffect treedt op bij het plaatsen van meerdere windturbines op één locatie. Wanneer de wind in de lengterichting van een aantal windturbines waait, wordt de snelheid verstoord door de aanwezigheid van de andere turbines) kunnen worden uitgevoerd (enkele en meervoudige zogmetingen. E.e.a. is vastgelegd in het MEP-NSW, waarbij beschreven staat welke zogmetingen dienen te worden uitgevoerd.

Indien de windturbines zouden worden geplaatst conform de dichtste bolstapeling, zou dit betekenen, dat de meetmast verplaatst moet worden om dezelfde zogmetingen uit te voeren. De kosten hiervan zullen enkele miljoenen euro's bedragen en bestaan uit nieuw bodemonderzoek, het opnieuw engineeren van de constructie, het opbouwen van een nieuwe funderingspaal en een nieuw transitiestuk, en het afvoeren van fundering en transitiestuk van de reeds geplaatste mast. Ook de instrumenten zullen moeten worden gedemonteerd van de oude mast en dienen op de nieuwe mast gemonteerd te worden.

Daarnaast geeft Nuon aan dat reeds bodemonderzoek is uitgevoerd voor de voor de turbinelocaties van de aangevraagde basisvariant/geul opstelling. Indien op dit moment voor de bolstapelingsvariant zou worden gekozen dient het reeds uitgevoerde bodemonderzoek opnieuw te worden gedaan. Naast de vertraging in de realisatie van het NSW zou dit een kostenpost van zo'n 1,5 miljoen euro bedragen.

Nuon heeft in november 2003 een radaronderzoek laten uitvoeren. In dit radaronderzoek is gekeken wat de verstoring van scheepsradar door de turbines is en hoe die kan worden opgelost. Een oplossing is gevonden in het plaatsen van twee radarsystemen aan twee windturbines. Indien gekozen zou worden voor een andere opstelling dient deze radarstudie te worden over gedaan omdat de gekozen oplossing niet zondermeer geldt voor iedere opstelling. De kosten van een nieuw radaronderzoek bedragen circa 45.000 euro.

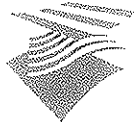
Het bevoegd gezag is van mening dat voldoende inzicht wordt geboden in de onderbouwing van de keuze voor de basisvariant/geul en acht de keuze voor deze aangevraagde basisvariant/geul op grond van een 1,6 % hogere energieopbrengst in combinatie met de overige effecten (natuur, milieu, veiligheid etc.) gerechtvaardigd.

Met betrekking tot de opstelling van de testturbines wordt het volgende opgemerkt. In de pkb-NSW is vastgelegd dat in het concessiegebied ruimte is voor maximaal 100 MW constant geïnstalleerd vermogen en voor 1 à 2 turbines van 3 – 5 MW die gedurende kortere tijd kunnen worden opgesteld. De testturbines vormen geen onderdeel van de vergunningaanvragen van Nuon. De testturbines zullen via aparte vergunningaanvragen geformaliseerd worden. Wel dient Nuon bij de dimensionering van de bekabeling rekening te houden met de extra capaciteit van de testturbines. In de Richtlijnen voor het I-MER is opgenomen dat Nuon ook in dient te gaan op de plaatsing van de testturbines. In het I-MER heeft Nuon aangegeven dat niet op ieder punt in de kabel voldoende reservecapaciteit aanwezig is om het extra vermogen van de testturbines in te koppelen. Bij elk van de kabels naar land kan het vermogen van één testturbine worden toegevoegd.

In de pkb-NSW is vastgelegd dat het NSW binnen het concessie zo ver als technisch en economisch mogelijk is uit de Nederlandse kust gebouwd moet worden. De aangevraagde basisvariant/geul ligt dan ook zo veel mogelijk tegen de noord-westelijke grens van het concessiegebied aan. Gevolg van de eis uit de pkb-NSW is dat de beschikbare ruimte in het concessiegebied zich bevindt aan de oostzijde en dus dicht bij de kust. Plaatsing van testturbines aan de noord-west zijde van het concessiegebied is voor wat betreft de positie van het NSW strijdig met de pkb-NSW. Dit onderzoek zal dan ook niet in de vergunning gevraagd worden.

Met betrekking tot veiligheid merkt het bevoegd gezag op dat in het I-MER voldoende inzicht wordt geboden in de kansen op aanvaringen en aandrijvingen, inclusief de daarbij behorende milieueffecten. In het kader van het MEP-NSW zal verder worden gewerkt aan verdergaande modellering van aanvaringen en aandrijvingen en de daarbij behorende milieuschade. Dit met als doel meer inzicht te verkrijgen in de effectiviteit van (mogelijke) mitigerende maatregelen. Derhalve is er geen reden om in het kader van de vergunning hier verder eisen aan te stellen.

Wel zal in de vergunning worden voorgeschreven dat Nuon een onderzoek moet uitvoeren naar de toepasbaarheid van energieabsorberend materiaal op de buitenste windturbines.

AMU/

Met betrekking tot het combineren van kabels merkt het bevoegd gezag op dat in het I-MER voldoende aandacht wordt geschonken aan de mogelijkheden en onmogelijkheden van combinatie van de kabels van Q7-WP en NSW, waaruit geconcludeerd moet worden dat combinatie van kabels met deze 2 projecten niet mogelijk is.

Met de betrekking tot de opmerkingen over het evaluatieprogramma merkt het bevoegd gezag het volgende op. De monitoringsprogramma's van Q7-WP en NSW zullen ook zo veel mogelijk worden afgestemd op elkaar. In de door het bevoegd gezag uit te voeren evaluatie zullen ook de mogelijke cumulatieve effecten van het NSW en het Q7-WP windmolenpark bekeken worden. De methodiek voor de registratie van vogel-aanvaringsslachtoffers wordt voorgeschreven in de vergunning. Het gaat hierbij om de zogenaamde WT-birdsystem, een softwarematig systeem wat bestaat uit microfoons in de windturbine, een zeer lichtgevoelige camera en dataopslag.

Met betrekking tot de botsproef aan het eind van de levensduur van het windpark wordt het volgende opgemerkt. Een dergelijke proef valt buiten de reikwijdte van de vergunning en zal derhalve ook niet in de vergunning worden voorgeschreven.

Met betrekking tot de opmerking over belevingsonderzoek merkt het bevoegd gezag op dat in de vergunning zal worden voorgeschreven dat Nuon een belevingsonderzoek uitvoert.

Belangenafweging en motivering

Het NSW windmolenpark is gesitueerd op een locatie binnen de grens van de territoriale wateren. De in deze vergunning neergelegde voorschriften komen voort uit de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Bij het opstellen van deze voorschriften is rekening gehouden met artikel 3 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Dit artikel geeft de mogelijkheid om naast belangen van waterstaatkundige aard ook andere belangen te beschermen voor zover daarin niet is voorzien door bij of krachtens een andere wet gestelde bepalingen.

Bij het opstellen van de onderhavige vergunning zijn de volgende instanties betrokken geweest:

- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM)
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)
- Ministerie van Economische Zaken (EZ)
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Goederenvervoer (DGG)
- Kustwacht
- Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam
- Inspectie Verkeer en Waterstaat – Divisie luchtvaart (IVW-L)
- Bouwdienst van Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Hieronder volgt een toetsing van de verschillende afgewogen belangen.

Gebruikersbelangen

De belangen van andere gebruikers van de Noordzee worden meegewogen bij de vergunning-verlening ten behoeve van het onderhavige initiatief.

Bij het opstellen van de vergunning wordt rekening gehouden met andere gebruikers van de Noordzee zoals de visserij, scheepvaart, zandwinning, militaire gebieden en olie- en gaswinning. De locatie van NSW is niet een locatie waar zand gewonnen wordt en valt ook niet onder één van de militaire oefengebieden. Ook is er op dit moment geen aanleiding om op de betreffende locatie olie- en/of gas te winnen. Met name op het gebied van veiligheid zullen bepaalde eisen gesteld worden zodat er geen gevaarlijke situaties ontstaan voor de visserij en scheepvaart.

Op het gebied van veiligheid zijn het Directoraat-Generaal Goederenvervoer van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht belangrijke adviseurs geweest.

De bevoegde nautische autoriteit in de territoriale wateren, d.w.z. het gebied vanaf de pieren van IJmuiden tot 12 mijl uit de kust is het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied. Het Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam heeft de operationele uitvoering voor deze instantie.

Veiligheidszone

Rondom het windmolenpark zal een veiligheidszone van 500 meter worden ingesteld zoals dat gebruikelijk is bij olie- en gaswinningplatform en boorplatforms. Instelling gebeurt via een publicatie door de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat in de Staatscourant. Daarbij zal het windpark, inclusief de veiligheidszone ook op zeekaarten aangegeven moeten worden.

Instelling van een veiligheidszone betekent dat het windmolenpark, inclusief een zone van 500 meter daaromheen gesloten is voor alle scheepvaart, met uitzondering van onderhoudsschepen van NoordzeeWind en schepen van de overheid die vanwege taakuitoefening in de veiligheidszone moeten zijn. Ook zal een uitzondering gemaakt moeten worden voor schepen die in het kader van onderzoek ten behoeve van het Monitoring- en Evaluatieprogramma in de veiligheidszone moeten zijn.

Doel van een ingestelde veiligheidszone is om te voorkomen dat scheepvaart wordt blootgesteld aan onveilige situaties en om schade aan het windmolenpark te voorkomen.

Verlichting, kleurstelling, markering, gebruik van geluidssignalen

NoordzeeWind heeft bij de aanvraag een Verlichtingsplan overhandigd waarin de wijze van verlichting, markering, gebruik van geluidssignalen etc. beschreven staan.

De International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) heeft juli 2000 richtlijnen voor de markering en verlichting van windmolenparken vastgesteld. De richtlijn is bedoeld ter vergroting van de zichtbaarheid van windmolens voor de scheepvaart. Het verlichtingsplan van NoordzeeWind is gebaseerd op bovengenoemde IALA richtlijn. Dit betekent dat van alle windmolens de fundatiepaal en de mast van de windturbine tussen het HAT-zeeniveau (High Astronomical Tide) en het werkbordes in een gele kleur uitgevoerd zullen worden. De IALA richtlijnen bevelen aan om retroreflectief materiaal (kunststof strippen die bij het aanstralen oplichten) toe te passen. Een onderzoek naar de toepasbaarheid van retroreflectief materiaal zal in de vergunning worden voorgeschreven.

De windturbines op de hoekpunten van het windmolenpark zullen op het werkbordes worden voorzien van een flitsend geel licht (geel karakter licht Morse code U) met een nominale dracht van 5 zeemijl. Volgens de aanvraag betreft het de windturbines nr. 1, 12, 21, 22, 30 en 36. Echter, het toepassen van de gele verlichting op windturbine 13, in plaats van windturbine nr. 22, sluit beter aan bij het gestelde in de IALA richtlijnen. In de voorschriften zal dan ook worden voorgeschreven dat de windturbines nr. 1, 12, 13, 21, 30 en 36 voorzien dienen te zijn van gele flitsende maritieme lantaarns.

De divisie luchtvaart van de Inspectiedienst Verkeer en Waterstaat (IVW-L) en het ministerie van Defensie zijn om advies gevraagd inzake de eisen op het gebied van verlichting voor luchtvaart. De IVW-L heeft aangegeven dat volgens internationale burgerluchtvaartvoorschriften het niet nodig is om lichten te plaatsen op obstakels lager dan 150 meter. Volgens Nederlandse regelgeving is het niet nodig om lichten te plaatsen op obstakels lager dan 100 meter. De windturbines hebben een hoogte van 112 meter. Topverlichting is derhalve vereist. De IVW-L heeft aangegeven dat het dak van elke windturbine-gondel voorzien dient te zijn van een vastbrandend rood obstakellicht met een minimale lichtsterkte van 50 candela. Daarnaast adviseert de IVW-L om tijdens de bouw van het windmolenpark in de vergunning voor te schrijven dat vanaf het bereiken van een hoogte van 30

AMU/

meter het hoogste punt moet worden voorzien van een rood obstakellicht met een intensiteit van 50 candela.

Het verlichtingsplan komt overeen met het advies van de IVW-L. Dit betekent dat op het dak van elke windturbine-gondel een vastbrandend rood obstakellicht wordt geplaatst met een minimale lichtsterkte van 50 candela.

In de vergunning zal worden voorgeschreven dat tijdens de bouw van het windmolenpark vanaf het bereiken van een hoogte van 30 meter het hoogste punt moet worden voorzien van een rood obstakellicht met een intensiteit van 50 candela.

Vanuit het ministerie van Defensie bestaan geen aanvullende of afwijkende eisen op bovengenoemde wijze van verlichting.

Op de windturbines nr. 1, 6, 12, 30 en 36 worden misthoorns geplaatst. In de vergunning zal worden voorgeschreven dat misthoorns automatisch worden ingeschakeld bij een meteorologische zichtbaarheid van minder dan 2 zeemijlen.

Markering (plaatsen van boeien) is tijdens de fase van instandhouding van het werk vooralsnog niet nodig (op basis van advies van het Directoraat Generaal Goederenvervoer, Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht). Tijdens de bouw van het windmolenpark is mogelijk wel markering noodzakelijk. In de vergunning zal worden voorgeschreven dat voorafgaand aan de bouw in overleg met het bevoegd gezag en de Kustwacht afspraken moeten worden gemaakt over te nemen veiligheidsmaatregelen voor de scheepvaart tijdens de bouw.

Radarverstoring

De effecten van het NSW op de radarsystemen op schepen zijn volgens het I-MER minimaal.

Daarnaast zullen op basis van eerdergenoemde IALA richtlijnen alle windturbines langs de buitenomtrek van het windmolenpark worden voorzien van een radarreflector op het werkbordes. Door de aanleg van het NSW zal aan de noord-noordwestzijde van het windpark schaduwwerking in het dekkinggebied van de walradar in IJmuiden optreden (zogenaamde blinde vlek achter het park NSW). Daarnaast kunnen er door het park NSW in de aanlooproute richting IJmuiden zogenaamde 'false echoes of spookbeelden' ontstaan door weerkaatsing van de windmolens op het radarsysteem. In de pkb-NSW is opgenomen dat het op voorhand vaststaat dat met het oog op de veiligheid van de scheepvaart op kosten van de initiatiefnemer (lees Nuon) een steunradar voor het verkeersbegeleidingssysteem geplaatst zal worden, of dat de radarverstoring op een andere, gelijkwaardige wijze zal worden beperkt.

Op dit moment wordt samen met Nuon, Directoraat Generaal Goederenvervoer, Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht onderzocht op welke wijze de radarverstoring beperkt zal worden.

In de vergunning zal worden voorgeschreven dat om de effecten van radarverstoring op het verkeersbegeleidingssysteem van de walradar in IJmuiden, zowel tijdens de bouw als tijdens de fase van instandhouding te beperken c.q. te voorkomen, de vergunninghouder een steunradar of een vergelijkbare voorziening dient te realiseren.

In het kader van het Monitorings- en evaluatieprogramma zullen de effecten op radar onderzocht worden.

Waterstaatkundige belangen

De Wbr spreekt van een doelmatig en veilig gebruik van bij het rijk in beheer zijnde waterstaatswerken. Waterstaatswerken zijn voor de vergunningprocedure te definiëren als (zee)water en (zee)bodem. Bij toetsing van de waterstaatkundige belangen moet gedacht worden aan veiligheid voor scheepvaart, risico's tengevolge van aanvaringen c.q. aandrijvingen van op drift geraakte

schepen en doelmatig gebruik van de zeebodem (dus na exploitatie van het windpark moet alles verwijderd worden en mogen geen restanten op de zeebodem achterblijven).

Veiligheid voor scheepvaart wordt ook al besproken bij de eerdergenoemde toetsing van gebruikersbelangen via de in te stellen veiligheidszone en de wijze van verlichting en markering.

Ten aanzien van de risico's tengevolge van aanvaringen c.q. aandrijvingen van op drift geraakt schepen zijn in het kader van het Locatie-MER twee studies uitgevoerd:

- Veiligheidsstudie voor de milieueffectrapportage van het Near Shore Windpark [Van der Tak, 1999];
- Nader toelichting veiligheidssudie voor het Near Shore Windpark [Haskoning, 2000].

In het I-MER worden de resultaten bovengenoemde veiligheidsstudie gepresenteerd. In deze studies is gekeken naar de kans op aanvaringen c.q. aandrijvingen, de kans op persoonlijk letsel en de kans op milieuschade tengevolge van aanvaringen en aandrijvingen. Conclusies die naar aanleiding van beide studies getrokken kunnen worden zijn:

- de kans dat een schip in aanvaring komt met het NSW is niet groot;
- met betrekking tot het Groepsrisico (GR) wordt geconcludeerd dat het veiligheidsniveau ver onder de norm ligt;
- de kans dat milieuverontreiniging optreedt tengevolge van een aanvaring is erg klein .

Zoals al eerder beschreven zal het windpark, inclusief een zone van 500 meter eromheen gesloten zal worden voor alle scheepvaart, met uitzondering van onderhoudsschepen van NoordzeeWind en schepen van de overheid die vanwege taakuitoefening in de veiligheidszone moeten zijn. Deze maatregel moet de kans op aanvaringen verder beperken.

In het kader van het Monitorings- en evaluatieprogramma zal worden voorgeschreven dat de bovengenoemde risico's en de eventuele milieuschade tengevolge van aanvaringen en aandrijvingen in de praktijk onderzocht moeten worden.

Integriteitstoets

Het bevoegd gezag heeft de Bouwdienst van de Rijkswaterstaat opdracht gegeven voor het uitvoeren van een integriteitstoets op het constructief ontwerp van de windturbines. Hierbij heeft de nadruk gelegen op de mast en de funderingspaal van de windmolens. De bouwdienst heeft zich een oordeel gevormd over de wijze waarop de sterkte en stabiliteit van de constructie gedurende de levensduur zijn gewaarborgd.

Het constructief ontwerp van de windturbine zelf is buiten beschouwing gelaten. Dit is gebaseerd op het gegeven dat de deugdelijkheid van windturbines zichzelf in de praktijk al heeft bewezen en daardoor weinig risicovolle factoren bevat. Ook het risico van bladbreuk wordt in het algemeen als verwaarloosbaar beschouwd.

De Bouwdienst heeft n.a.v. de uitgevoerde toets geen redenen om het voorlopig constructief ontwerp af te keuren en trekt n.a.v. de uitgevoerde toets de conclusie dat de gekozen constructieve oplossing voor de windturbine, technisch haalbaar moet zijn.

De Bouwdienst concludeert verder dat de risico's m.b.t. het ontwerp en de uitvoering van de constructie, in dit stadium van het ontwerp, voldoende zijn onderkend en door ontwerpberekeningen en -oplossingen voldoende zijn afgedekt. De Bouwdienst heeft verder als conclusie gesteld dat de kwaliteit van het constructieve deel van het ontwerp van voldoende inhoudelijk en uitwerkingsniveau is en derhalve geen belemmering veroorzaakt voor de verdere afhandeling van de vergunningaanvraag door de opdrachtgever.

De Bouwdienst doet ook een aantal aanbevelingen:

- De technische onderbouwing aan de hand van de geleverde documenten is tot nu toe op een aantal aspecten nog onvoldoende duidelijk en de documenten zijn op een aantal punten nog niet goed op elkaar afgestemd. Het gevolg hiervan kan zijn dat de tot nu toe gekozen profielafmetingen of staalkwaliteiten in een vervolgfase aangepast moeten worden, maar de verwachting is wel dat eventuele wijzigingen betrekkelijk klein zullen zijn. Het definitieve inheinniveau (ingraafdiepte van de fundering) zal zeer waarschijnlijk ook nog aangepast worden, maar heeft verder ook geen consequenties voor de technische haalbaarheid van het ontwerp.
- M.b.t. de risico-inventarisatie wordt verondersteld dat de genoemde preventieve beheersmaatregelen voor het ontwerp ook in de definitieve ontwerpfase zullen worden behandeld.
- Het uitvoeren van een procestoets in de vervolgfase van het ontwerp is aan te bevelen, mede door het feit dat in dit stadium van het ontwerp blijkt, dat onderlinge afstemming van de betrokken partijen nog niet overal eenduidig heeft plaatsgevonden.
- Het voorstel naar het bevoegd gezag is, om bij afronding van het definitief ontwerp nogmaals een soortgelijke toets uit te voeren, waarbij het accent van de toets ligt op:
 - consistentie en compleetheid van het ontwerp op een technisch inhoudelijk vlak;
 - inzichtelijkheid van de procesgang, die voldoende mogelijkheden voor een procestoets zou moeten bieden.
- In de vervolgfase van het project blijft een schriftelijke vastlegging van de aantoonbaarheid van risicobeheersing en de daarbij behorende beheersmaatregelen door de vergunningaanvrager een punt van aandacht. Aangenomen wordt dat hierbij de reeds opgestelde risico-inventarisatie in de vervolgfase van het ontwerp verder wordt uitgewerkt en uitgebreid met de (nog resterende) ontwerprisico's.

Naar aanleiding van bovengenoemde integriteitstoets door de Bouwdienst zal in de vergunning worden voorgeschreven worden dat de windturbines, inclusief mastconstructie en fundering moeten zijn gecertificeerd door Det Norske Veritas of een daaraan minstens gelijkwaardig certificeringsbureau. Als eerste zal een certificering moeten worden uitgevoerd op het basisontwerp van de windturbines. Voordat het werk in gebruik wordt genomen moet het certificaat van het definitieve ontwerp specifiek voor elke windturbine, incl. mastconstructie en fundering aan het bevoegd gezag worden toegezonden. Het definitieve ontwerp kan van het basisontwerp afwijken, bijvoorbeeld tengevolge van het nog uit te voeren onderzoek naar de bodemgesteldheid.

In de vergunning zal tevens worden voorgeschreven dat Nuon op grond van bovengenoemde aanbevelingen de ontwerp-documenten verbeterd.

Arbeidsomstandigheden

Binnen de territoriale wateren is de Arbeidsomstandighedenwet 1998 van toepassing. Bevoegd gezag hiervoor is het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In deze vergunning zullen hiertoe dan ook geen voorschriften voor worden opgenomen.

Cultuurhistorische waarden

Gebieden of objecten die van cultuurhistorisch of archeologisch belang zijn, worden cultuurhistorische waarden genoemd. Cultuurhistorische waarden moeten bij ingrepen in de zeebodem zo veel mogelijk ontzien worden. In het Verdrag van Malta is vastgelegd dat archeologische vondsten die tijdens ingrepen worden aangetroffen, behouden dienen te blijven.

In de Noordzee moet bij cultuurhistorische waarden vooral gedacht worden aan scheepswrakken en archeologische vindplaatsen. Voor het Nederlands Noordzeegebied is een Archeologische Waarderingskaart opgesteld waaruit de kans op het aantreffen van belangrijke cultuurhistorische waarden valt af te lezen. In de vergunning zal worden voorgeschreven dat de initiatiefnemer

eventuele aangetroffen cultuurhistorische waarden dient te melden aan het bevoegd gezag en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.

Monitoring- en evaluatieprogramma

De MER-procedure kent als laatste stap een verplichte evaluatie van de milieueffecten. Het bevoegd gezag dient deze evaluatie uit te voeren. Deze dient om te toetsen of de effecten op het milieu overeenkomen met de in het I-MER voorspelde effecten, zodat eventueel aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen als de effecten (significant) afwijken. Een andere functie van een monitorings- en evaluatieprogramma is het opvullen van leemten in kennis en het leren van het (werkelijk uitvoeren van het) project. De initiatiefnemer dient de voor de evaluatie benodigde gegevens aan te leveren aan het bevoegd gezag.

Hoofdstuk 7 van het I-MER en hoofdstuk 4 van de Aanvulling op het I-MER beschrijven de leemten in kennis en geven een aanzet voor het monitorings- en evaluatieprogramma.

In de Wm vergunning zal een voorschrift worden opgenomen met de verplichting tot het opzetten en uitvoeren van een monitorings- en evaluatieprogramma. Het programma zal grotendeels gebaseerd zijn op het MEP-NSW van oktober 2001. Daarbij zal specifiek gekeken worden welke onderwerpen relevant zijn voor de vergunning (zie ook de Relatie met MEP-NSW in de overwegingen hieronder). Ook zal rekening worden gehouden met de aanbevelingen die de Commissie voor de MER heeft gedaan ten aanzien van het monitoringsprogramma in het door de Commissie uitgebrachte toetsingsadvies.

De initiatiefnemer zal jaarlijks moeten rapporteren over de voortgang van het programma.

Naar aanleiding van het monitorings- en evaluatieprogramma kunnen op grond van artikel 3 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken aanvullende eisen worden gesteld gericht op het mitigeren van de voortkomende effecten.

In de door het bevoegd gezag uit te voeren evaluatie zullen ook de mogelijke cumulatieve effecten van het NSW en het Q7-WP windmolenpark bekeken worden.

Relatie met MEP-NSW (document van oktober 2001)

De toepassing van windenergie op zee is een onderdeel van het overheidsbeleid om te komen tot een duurzame energievoorziening in Nederland. Het kabinet heeft daarom besloten de bouw van het demonstratieproject Near Shore Windpark (NSW) mogelijk te maken. Het belangrijkste doel van het NSW is kennis en ervaring opdoen met het bouwen en exploiteren van grote offshore windparken op de Noordzee. De kennis die met het NSW wordt opgedaan moet beschikbaar komen voor alle partijen die betrokken zijn bij de realisatie van die grootschalige windparken. Om deze kennis te vergaren en toegankelijk te maken is aan het NSW een uitgebreid Monitoring- en Evaluatieprogramma gekoppeld, het MEP-NSW.

De functie van het MEP-NSW is het registreren van economische, technische, ecologische en maatschappelijke effecten. Deze gegevens kunnen door het bevoegd gezag ook gebruikt worden voor het toetsen aan en evalueren van de vergunningvoorschriften die zij oplegt aan de exploitant van het NSW.

In de Planologische Kernbeslissing (PKB) zijn de leerdoelen van het NSW op hoofdlijnen bepaald. Deze komen onder meer voort uit de in het Locatie-MER geconstateerde leemten in kennis. NOVEM (Novem, de Nederlandse organisatie voor energie en milieu, is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken) heeft deze leerdoelen in dit MEP-NSW uitgewerkt. Om een volledig beeld te krijgen van de gewenste inhoud van het MEP-NSW heeft Novem daartoe de leerbehoeften bij de direct betrokken partijen geïnventariseerd: overheid, belangenorganisaties en commerciële ondernemingen.

Niet alle in het MEP-NSW te verzamelen gegevens zijn noodzakelijk vanuit de vergunningverlening. Daarom wordt in de Wm vergunning niet het totale MEP programma verplicht gesteld, maar alleen die onderdelen die voor de evaluatie van de vergunning van belang zijn. Om verwarring te voorkomen, zal voorzover het uitgebreide Monitoring- en Evaluatieprogramma (in het kader van het

AMU/

demonstratieproject) bedoeld wordt, gesproken worden over het MEP-NSW. De monitoring die ten behoeve van de vergunningverlening nodig is, zal worden aangeduid met MEP-vergunning.

Calamiteiten

In de vergunning zal worden voorgeschreven dat calamiteiten direct gemeld moeten worden aan het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht. De initiatiefnemer dient tijdens een calamiteit alle maatregelen te treffen die zowel in het belang van scheepvaart, visserij en luchtvaart, als in het belang van de instandhouding en de bescherming van het zeegebied noodzakelijk zijn. Ook kan de Kustwacht een vordering doen om de windmolens stop te zetten, bijvoorbeeld indien dit noodzakelijk is voor de veiligheid op zee.

Net zoals dat in de offshore olie- en gasindustrie gebruikelijk is, zal in de vergunning worden voorgeschreven dat NoordzeeWind een calamiteitenplan moet indienen bij het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht. In dit calamiteitenplan moet NoordzeeWind een beschrijving geven van de maatregelen, welke zijn of zullen worden genomen ter bestrijding van voorvallen, die ernstig gevaar opleveren voor de veiligheid van de op het werk werkzame personen, van de scheepvaart of van de visserij, danwel voor verontreiniging van de zee, als ter beperking van de gevolgen van zodanige voorvallen.

Verwijdering

Na beëindiging van het gebruik, danwel na intrekking van de vergunning door het bevoegd gezag, dient het windmolenpark en de kabels in zijn geheel verwijderd te worden. Bij de aanvraag heeft NoordzeeWind een Ontmantelingsplan ingediend, waarin de wijze van verwijdering beschreven staat. In de vergunning zal hier een voorschrift voor worden opgenomen.

In dit voorschrift wordt tevens opgenomen dat, voordat met de bouw wordt aangevangen, de vergunninghouder zich door middel van een privaatrechtelijke overeenkomst met de Staat, garant stelt voor voldoende financiële middelen gedurende de periode waarin het werk wordt aangelegd en in stand gehouden (bijvoorbeeld door middel van een zgn. bankgarantie).

Tijdsduur van de vergunning

De vergunning wordt voor de levensduur van het project, dus voor 20 jaar na de aanvang van de fase van instandhouding afgegeven. De vergunning zal komen te vervallen indien uiterlijk 31 december 2007 het werk niet in stand wordt gehouden.

Zoals dat in het kader van andere wetten bijv. de Wet milieubeheer gebruikelijk is, zal periodiek bekeken moeten worden of de vergunning de feitelijke situatie nog dekt. Grote wijzigingen in het werk, maar bijvoorbeeld ook wijzigingen in beleid kunnen aanleiding zijn om de vergunning te wijzigen. Artikel 3 van de Wbr biedt hiervoor de juridische grondslag. Wijziging van de vergunning kan ambtshalve of via een wijzigingsaanvraag van NoordzeeWind gerealiseerd worden.

Uit het oogpunt van de door de Rijkswaterstaat te behartigen belangen bestaat geen bezwaar tegen het verlenen van de vergunning. Voorts bestaat er, binnen de ruimte die het hiervoor genoemde wettelijk kader daarvoor laat, geen reden om aan te nemen dat andere belangen zullen worden geschaad.

BESLUIT

Op grond van vorenstaande overwegingen besluit ik aan "Nuon" verder te noemen de vergunninghouder, voor een periode van 20 jaar na de aanvang van de fase van instandhouding, vergunning te verlenen op grond van artikel 2 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken voor het oprichten en in stand houden van het windmolenpark NSW en voor de aanleg van elektriciteitskabels binnen de territoriale wateren met daaraan de hierna volgende verbonden voorschriften.

VOORSCHRIFTEN

Voorschrift 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a) 'het bevoegd gezag', de Minister van Verkeer en Waterstaat (voor zover het betreft het gedeelte zeewaarts van de één-kilometerlijn, vertegenwoordigd door de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Noordzee (adres: Koopmansstraat 1, Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk (Z-H), voor zover het betreft het gedeelte landwaarts van de één-kilometerlijn, de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Noord-Holland (adres: Postbus 3119, 2001 DC HAARLEM));
- b) 'het werk', een windmolenpark, bestaande uit 36 windturbines, de kabels tussen de windmolens en 3 kabels naar land. De windturbines zijn van het type Neg Micon 92 met een geïnstalleerd vermogen van 2,75 MW per turbine. Elke windturbine is geplaatst op een fundering bestaande uit één enkele paal. Een en ander is beschreven in het bij deze vergunning behorende aanvraag;
- c) 'de contactambtenaar', de voor deze vergunning aan te wijzen ambtenaar werkzaam bij de directie Noordzee, (voor de voorschriften die betrekking hebben op de kabels thans de heer S. de Jong, telefoon 070-3366641, fax nummer 070-3900691, e-mail: s.djong@dnz.rws.minvenw.nl. Voor de overige zaken thans de heer R. van den Heuvel, telefoon 070 - 3366619; fax nummer 070 - 3900691, e-mail: r.vdheuvel@dnz.rws.minvenw.nl , buiten kantooruren het Hydro Meteo Centrum Rijnmond, 0174 - 389101 en/of faxnummer 0174 - 384977);
- d) 'de handhavingsambtenaar', de voor deze vergunning aan te wijzen ambtenaar werkzaam bij de directie Noordzee (thans de heer T.A.J. Blijlevens, telefoon 070-3366723, mobiele telefoon 06-53848671, of de heer M. van Kolck, telefoon 070-3366750, mobiele telefoon 06-20426166 buiten kantooruren het Hydro Meteo Centrum Rijnmond, 0174 - 389101 en/of faxnummer 0174 - 384977);
- e) 'Kustwacht', het Kustwachtcentrum, Postbus 10000, 1780 CA Den Helder. Telefoon: 0900 - 0111 (alarmnummer) of 0223 - 542300 / 542603 (Duty Officer), fax 0223 - 658358, marifoon VHF 16);
- f) 'Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied', Postbus 19406, 1000 GK Amsterdam. Telefoon 0255-523934 fax 0255-535144 (dit is het telefoon- en faxnummer van de Regio Wachtchef van het Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam in IJmuiden. Het Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam heeft de operationele uitvoering voor het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied);
- g) 'de aanvraag', de aanvraag van 19 juni 2003 voor het oprichten en in stand houden van het windmolenpark NSW. De vergunningsaanvraag bestaat uit:
 - Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Hoofddocument (Rev. 1, 16-06-03);
 - Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage III, Constructie- en Ontmantelingsplan (Rev. 1, 16-06-03);
 - Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage IV, Verlichtingsplan (Rev. 1, 16-06-03);
 - Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage V, Veiligheids- en Calamiteitenplan (Rev. 1, 16-06-03);
 - Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage VI, Onderhoudsplan (Rev. 1, 16-06-03) en de volgende bijlagen bij het onderhoudsplan:

AMU/

- Operational Manual – NM80 & NM92 (Bijlage II bij Onderhoudsplan);
 - Service % Maintenance manual – NM80 & NM92 (Bijlage III bij Onderhoudsplan);
 - Service plan & Check list NM80 & NM92 (Bijlage IV bij Onderhoudsplan);
 - Installation & Service Data NM80/2750 & NM92/2750 (Bijlage V bij Onderhoudsplan).
- Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage VIII, Kabeltracé (Rev 0, 24-07-03).

En de door Nuon als vertrouwelijk ingediende documenten:

- Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage VII.0, Uitgangspunten ontwerpberekeningen Windturbine en fundering (Rev. 0, 18-07-03);
- Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage VII.1, Voorlopige ontwerpberekeningen fundering (Rev. 0, 16-06-03);
- Wbr/Wm vergunningaanvraag NSW: Bijlage VII.2, Voorlopige ontwerpberekeningen turbinemast (Rev. 0, 25-06-03).

Voorschrift 2. Aanvraag

1. Alle in voorschrift 1, onder g) genoemde documenten, met uitzondering van de als vertrouwelijk ingediende documenten, van de aanvraag van 19 juni 2003 maken deel uit van de vergunning.
2. Alle activiteiten dienen conform de in lid 1 genoemde documenten te worden uitgevoerd, tenzij de aan deze vergunning verbonden voorschriften anders bepalen.
3. Wijzigingen in de in lid 1 genoemde documenten dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Voorschrift 3. Plaatsbepaling en vormgeving

1. Het windmolenpark is gelegen op het Nederlands deel van het continentaal plat, waarbij de hoekpunten zich op de volgende posities bevinden (op basis van het stelsel WGS 84):
52°36'16,6" Noorderbreedte en 04°29'41,0" Oosterlengte
52°34'25,7" Noorderbreedte en 04°29'15,2" Oosterlengte
52°34'26,8" Noorderbreedte en 04°25'51,5" Oosterlengte
52°37'52,2" Noorderbreedte en 04°21'6,6" Oosterlengte
52°38'6,5" Noorderbreedte en 04°22'47,5" Oosterlengte
52°37'32,7" Noorderbreedte en 04°23'40,3" Oosterlengte
52°38'22,0" Noorderbreedte en 04°25'5,5" Oosterlengte
2. De 36 windmolens zijn gesitueerd op de coördinaten zoals aangegeven in de aanvraag.
3. De tracés van de kabels dienen te lopen vanaf Velsen-Noord (gemeente Velsen) en Wijk aan Zee (Gemeente Beverwijk) naar het Near Shore Windpark zoals aangegeven op de bij deze vergunning behorende tekening nr. NZAM PM volgens de hierop vermelde coördinaten.

Voorschrift 4. Onderwateropname van de zeebodem voorafgaand aan de bouw

1. Voordat met het plaatsen van het werk wordt begonnen, maakt de vergunninghouder een onderwateropname (site survey) van de zeebodem op de locatie van het werk.
2. Binnen 1 maand na het van kracht worden van de vergunning moet bij het bevoegd gezag een schriftelijk voorstel hiertoe zijn ingediend.
3. Binnen 3 maanden na beëindiging van de onderwateropname, doch uiterlijk 6 maanden voordat met plaatsing van het werk wordt aangevangen, moet door de vergunninghouder bij het bevoegd

gezag een schriftelijke eindrapportage met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde onderwateropname zijn ingediend.

4. Het in het tweede lid bedoelde voorstel en de in het derde lid bedoelde eindrapportage behoeven de schriftelijke goedkeuring van het bevoegd gezag en dienen in overleg met deze te worden opgezet.

Voorschrift 5. Radarverstoring verkeersbegeleidingssysteem

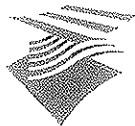
Om de effecten van radarverstoring (zowel blinde vlek achter NSW als de spookbeelden in de aanlooproute van IJmuiden) op het verkeersbegeleidingssysteem van de walradar in IJmuiden, zowel tijdens de bouw als tijdens de fase van instandhouding te beperken c.q. te voorkomen, dient de vergunninghouder een steunradar of een vergelijkbare voorziening te realiseren.

Voorschrift 6. Onderzoek bodemgesteldheid

1. Voordat met het plaatsen van het werk wordt begonnen, voert de vergunninghouder een gedetailleerd onderzoek uit naar de bodemgesteldheid en bodemvormen ter plekke van de windmolenfundaties in verband met eventuele wijzigingen in ontwerp van de windmolenfundaties.
2. Binnen 1 maand na het van kracht worden van de vergunning moet bij het bevoegd gezag een schriftelijk voorstel hiertoe zijn ingediend.
3. Binnen 3 maanden na beëindiging van het onderzoek uit naar de bodemgesteldheid, doch uiterlijk 6 maanden voordat met plaatsing van het werk wordt aangevangen, moet door de vergunninghouder bij het bevoegd gezag een schriftelijke eindrapportage met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde onderzoek worden ingediend. In de eindrapportage moet ook worden aangegeven of en zo ja welke wijzigingen in het ontwerp zullen worden doorgevoerd.

Voorschrift 7. Plaatsing en Constructie van de windmolens

1. Minimaal 1 maand voor de plaatsing van het werk worden in een zgn. kick-off meeting afspraken gemaakt tussen de vergunninghouder, het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht over de te nemen maatregelen tijdens de plaatsing en constructie van het werk.
2. De vergunninghouder meldt met verwijzing naar het nummer van deze vergunning schriftelijk (of per fax), voordat met het plaatsen van de windmolens wordt begonnen, aan de contactambtenaar, de Kustwacht en het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied:
 - 2.1. de naam van alle vaartuigen;
 - 2.2. de dag waarop de werkzaamheden zullen beginnen en de verwachte duur daarvan;
 - 2.3. de voor de vergunninghouder werkzame, 24 uur per dag bereikbare contactpersoon (zie ook voorschrift 18 aanwijzing contactpersoon);
 - 2.4. de door de vergunninghouder getroffen veiligheidsmaatregelen voor de scheepvaart.
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt regelmatig over de voortgang gerapporteerd en gecommuniceerd over de met de Kustwacht en het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied af te spreken communicatiekanalen.
4. De vergunninghouder rapporteert wekelijks schriftelijk (of per fax) over de voortgang van de werkzaamheden aan de Kustwacht én de contactambtenaar, onder vermelding van:
 - 4.1. de werkzaamheden van de afgelopen week;
 - 4.2. de voorgenomen werkzaamheden van de komende week;
 - 4.3. de positie van de diverse vaartuigen;

4.4. afwijkingen van de in lid 2 genoemde aspecten.

Voorschrift 8. Aanleg van de kabels

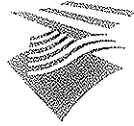
1. Het scheepvaartverkeer dient tijdens de aanleg en eventuele reparatie van de kabel zoveel mogelijk ongehinderd doorgang te kunnen vinden.
2. Indien ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden en eventuele reparatie het scheepvaartverkeer tijdelijk moet worden gestremd en/of omgeleid, moet vanwege de te nemen maatregelen, spoedeisende gevallen uitgezonderd, ten minste vier weken tevoren schriftelijk bij de Kustwacht en het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied toestemming worden gevraagd. Indien bijzondere omstandigheden hiertoe aanleiding geven, kan de Kustwacht en het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied een kortere termijn toestaan. Wanneer tijdens het leggen van de kabel scheepvaartroutes worden gekruist dient een daartoe opgeleide en gecertificeerde Noordzeeloods als VTS-operator aan boord te zijn tijdens het kruisen van deze routes.
3. Ten behoeve van de berichtgeving aan zeevarenden wordt van het voornemen tot het uitvoeren van de in lid 2 bedoelde werkzaamheden tenminste vier weken tevoren melding gedaan aan de Kustwacht en het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied met een afschrift aan de contactambtenaar onder vermelding van:
 - 3.1. een duidelijke omschrijving van de plaats der werkzaamheden;
 - 3.2. de aard, de tijdsduur en omvang der werkzaamheden (d.m.v. een werkplan en tijdschema);
 - 3.3. de te gebruiken vaartuigen;
 - 3.4. de door de vaartuigen gevoerde seinen en/of verlichting;
 - 3.5. een beschrijving van de in het belang van de scheepvaart te nemen maatregelen.
4. Voordat met de werkzaamheden wordt begonnen meldt de vergunninghouder schriftelijk (of per fax) aan de Kustwacht, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de contactambtenaar:
 - 4.1. de dag waarop de werkzaamheden zullen beginnen;
 - 4.2. de voor de vergunninghouder werkzame, 24 uur per dag bereikbare contactpersoon;
 - 4.3. afwijkingen van het in artikel 3.3 lid b genoemde werkplan en tijdschema.
5. Wanneer de aanvang van de in het eerste lid genoemde werkzaamheden niet op het aangegeven tijdstip kan plaats hebben, moet de vergunninghouder daarvan zo spoedig mogelijk kennis geven aan de contactambtenaar.
6. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt wekelijks over de voortgang gerapporteerd en gecommuniceerd over de met de nautische autoriteiten af te spreken kanalen.
7. De vergunninghouder rapporteert wekelijks schriftelijk (of per fax) over de voortgang van de werkzaamheden aan de Kustwacht, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied én de contactambtenaar, onder vermelding van:
 - 7.1. de werkzaamheden van de afgelopen week;
 - 7.2. de voorgenomen werkzaamheden van de komende week;
 - 7.3. de positie van de diverse vaartuigen;
 - 7.4. afwijkingen van het in lid 3.2 genoemde werkplan en tijdschema.
8. Binnen 24 uur nadat de werkzaamheden zijn beëindigd, meldt de vergunninghouder dit schriftelijk (of per fax) aan het Kustwachtcentrum en de contactambtenaar.
9. De vergunninghouder moet, over het tracé van de kabel, z.s.m. doch uiterlijk binnen 6 maanden na voltooiing van de werkzaamheden aan de contactambtenaar een opgave doen over de exacte ligging van de kabel in horizontale en verticale zin t.o.v. de zeebodem.
10. In het belang van de scheepvaart draagt de vergunninghouder zorg, dat de in lid 9 bedoelde gegevens ter kennis worden gebracht van De Dienst der Hydrografie, opdat de kabel door genoemde dienst op de zee kaarten van Nederland kan worden aangegeven.

Voorschrift 9. Diepteligging en gronddekking kabels

1. De vergunninghouder zorgt ervoor dat de kabel een diepteligging heeft van tenminste 3 meter in de zeebodem voor dat deel van de kabels gelegen binnen 3 km uit de kust en tenminste 1 meter in de zeebodem voor dat deel van de kabels verder zeewaarts tot het Near Shore Windpark, waarbij de natuurlijke bodembouw en gronddekking zoveel als mogelijk in stand zal worden gehouden.
2. Toekomstige ontwikkelingen kunnen plaatselijk een andere diepteligging noodzakelijk maken. De vergunninghouder dient hierover in overleg te treden met initiatiefnemers van kruisende kabels en/of leidingen om samen met hen tot redelijke afspraken te komen.
3. Indien nodig naar het oordeel van de vergunninghouder wordt de bodem voorafgaand aan de aanleg door baggeren geëgaliseerd.
4. De bij het baggeren en egaliseren van de bodem vrijkomende specie zal in overleg met de contactambtenaar worden verspreid op een door hem aan te wijzen locatie.
5. Na een (eventuele) reparatie wordt de kabel zo spoedig mogelijk weer op de voorgeschreven diepte gebracht.
6. De kabel mag, nadat deze is ingegraven c.q. afgedekt, niet bloot komen te liggen. De horizontale ligging van de kabel (positie) en de verticale ligging van de kabel t.o.v. de omringende zeebodem (dekking) wordt jaarlijks door de vergunninghouder d.m.v. een survey onderzocht. Het survey-programma en de wijze van uitvoering daarvan behoeft de goedkeuring van het bevoegd gezag. De contactambtenaar kan een vertegenwoordiger aanwijzen om op kosten van de vergunninghouder bij het survey aanwezig te zijn. De gegevens en resultaten van deze surveys worden overgelegd aan de contactambtenaar.
7. Wanneer na 5 jaar blijkt, dat de ligging van de kabel stabiel is en dat voldoende dekking op de kabel aanwezig blijft kan de contactambtenaar toestaan dat de frequentie van de controle op de kabel wordt verminderd. Hiertoe dient de vergunninghouder schriftelijk te verzoeken.
8. Indien op enigerlei wijze wordt geconstateerd dat op de kabel onvoldoende dekking aanwezig is of zelfs dat de kabel onbedekt op de zeebodem ligt, wordt door de vergunninghouder in overleg met de contactambtenaar z.s.m. overgegaan tot het herstel van de vereiste dekking.

Voorschrift 10. Certificering

1. Binnen 6 maanden na het van kracht worden van de vergunning dient de vergunninghouder een rapportage in te dienen met betrekking tot de door de Bouwdienst gedane aanbevelingen naar aanleiding van de uitgevoerde integriteitstoets. De rapportage dient in te gaan op de volgende aspecten:
 - Verbetering c.q. verduidelijking van de technische onderbouwing alsmede afstemming van de verschillende ontwerp-documenten;
 - Wijzigingen in het ontwerp naar aanleiding van bovengenoemde aanpassingen van de ontwerp-documenten;
 - Een schriftelijke vastlegging van de aantoonbaarheid van risicobeheersing en de daarbij behorende beheersmaatregelen. Aangenomen wordt dat hierbij de reeds opgestelde risico-inventarisatie in de vervolgfase van het ontwerp verder wordt uitgewerkt en uitgebreid met de (nog resterende) ontwerp-risico's.
2. De windturbines, inclusief mastconstructie en fundering moeten zijn gecertificeerd door Det Norske Veritas of een daaraan minstens gelijkwaardig certificeringsbureau:
 - 2.1. binnen 6 maanden na het van kracht worden van deze vergunning moet het certificaat van het definitief basisontwerp aan het bevoegd gezag worden toegezonden.

AMU/

- 2.2. Voordat het werk in gebruik wordt genomen moet het certificaat van het definitieve ontwerp specifiek voor elke windturbine, incl. mastconstructie en fundering aan het bevoegd gezag worden toegezonden.

Voorschrift 11. Onderhoud

1. De vergunninghouder overhandigt aan het bevoegd gezag de jaarlijkse inspectierapporten van het gepleegde onderhoud.
2. Onderhoud en inspecties dienen te worden uitgevoerd volgens de normen NEN EN 50110, deel 1 en 2, NEN 3140 en NEN 3840 of gelijkwaardige Europese normen.
3. De vergunninghouder overhandigt na realisatie van de bouw één maal per vijf (5) jaar een rapportage aangaande het gepleegde onderhoud afgegeven door een onafhankelijk en daartoe gekwalificeerde instantie.
4. Onderhoud en reparatie buiten het Onderhoudsplan om, dienen, tenzij er sprake is van spoedeisende omstandigheden, 1 maand van te voren door de vergunninghouder schriftelijk aan het bevoegde gezag gemeld te worden.
5. Bij (groot) onderhoud waarbij (kraan)schepen nodig zijn geldt het gestelde in lid 1 t/m 4 van voorschrift 7.

Voorschrift 12. Verlichting, geluidssignalen en markering

1. Na de realisatie van de bouw dient de vergunninghouder een inspectierapport van een daartoe gekwalificeerde instantie aan het bevoegde gezag te doen toekomen waarin staat dat aan het Verlichtingsplan en aan het bepaalde in dit voorschrift is voldaan.
2. De vergunninghouder overhandigt jaarlijks aan het bevoegd gezag de inspectierapporten aangaande het Verlichtingsplan.
3. Tijdens de plaatsing en constructie van het werk moet vanaf het bereiken van een hoogte van 30 meter het hoogste punt worden voorzien van een rood obstakellicht met een intensiteit van 50 candela.
4. Op het dak van elke windturbine zal een vastbrandend rood obstakellicht worden geplaatst met een minimale lichtsterkte van 50 candela.
5. In tegenstelling tot de in het Verlichtingsplan beschreven wijze van scheepvaartverlichting dienen de windturbines nr. 1, 12, 13, 21, 30 en 36 voorzien te zijn van gele flitsende maritieme lantaarns.
6. Misthoorns moeten automatisch worden ingeschakeld bij een meteorologische zichtbaarheid van minder dan 2 zeemijlen.
7. De vergunninghouder overhandigt na realisatie van de bouw het bevoegde gezag één maal per vijf (5) jaar een rapport, afgegeven door een onafhankelijk en daartoe gekwalificeerd bureau, waarin staat dat aan de voorschriften genoemd in voorschrift lid 1 t/m 6 en het gestelde in het Verlichtingsplan is voldaan.

Voorschrift 13. Veiligheid

1. In elke windmolen, nabij de regel-/schakelkast moeten goedgekeurde draagbare brandblustoestellen aanwezig te zijn. Deze moeten, bij het betreden van de windturbine, onbelemmerd bereikt kunnen worden en steeds voor onmiddellijk gebruik gereed en beschikbaar zijn.
2. Draagbare brandblusmiddelen moeten zijn voorzien van een rijkskeurmerk met rangnummer.
3. Brandblusmiddelen moeten jaarlijks worden gecontroleerd door een instantie die erkend is op basis van de Regeling voor de erkenning van onderhoudsbedrijven kleine blusmiddelen of een ten

minste gelijkwaardige instelling. Het onderhoud moet overeenkomstig NEN 2559 of een gelijkwaardige Europese norm geschieden.

4. Het windpark dient te zijn voorzien van controle, waarschuwings- en besturingssystemen inclusief de noodvoorziening voor het zowel ter plaatse als vanaf de wal kunnen bedienen en bewaken van het windpark;
5. De elektrische installaties van het werk dienen te voldoen aan de norm NEN 1010 of een gelijkwaardige Europese norm;
6. Het werk dient beveiligd te zijn tegen blikseminslag volgens NEN 1014 of een gelijkwaardige Europese norm;
7. Binnen 6 maanden na het van kracht worden van de vergunning dient de vergunninghouder de resultaten van een onderzoek naar de toepasbaarheid van energieabsorberend materiaal op de buitenste windturbines.
8. De in het vorige lid bedoelde rapportage behoeft de schriftelijke goedkeuring van het bevoegd gezag en dient in overleg met deze te worden opgesteld.
9. Na realisatie van de bouw dient de vergunninghouder een rapport van een onafhankelijk en daartoe gekwalificeerd bureau aan het bevoegde gezag te doen toekomen waarin staat dat aan de voorschriften genoemd in dit voorschrift lid 1 t/m lid 6 en het gestelde in het Veiligheids- en Calamiteitenplan voldaan is.
10. De vergunninghouder overhandigt na realisatie van de bouw het bevoegde gezag één maal per vijf (5) jaar een rapportage, afgegeven door een onafhankelijk en daartoe gekwalificeerd bureau, waarin de voorschriften genoemd in voorschrift lid 1 t/m 6 is voldaan.

Voorschrift 14. Inwerking en buitenwerking stellen van de windturbines

1. Indien een windturbine als gevolg van het in werking treden van een beveiliging buiten bedrijf is gesteld, mag de installatie pas weer in werking worden gesteld, nadat de oorzaak (oorzaken) van het buiten werking stellen is (zijn) opgehouden te bestaan, dan wel doelmatig is (zijn) opgeheven. Het buiten bedrijf stellen van een windturbine dient in het logboek, beschreven in voorschrift 16 te worden geregistreerd, waarbij de oorzaak en de oplossing van de oorzaak moet worden beschreven.
2. Binnen 6 maanden na het van kracht worden van deze vergunning moet de vergunninghouder een schriftelijke procedure indienen die geldt voor het stopzetten en weer opstarten van windmolens. Deze procedure dient minimaal in te gaan op de volgende aspecten:
 - Stopzetten / opstarten tijdens zware storm;
 - Stopzetten / opstarten ten gevolge van technische defecten;
 - Stopzetten / opstarten tijdens grote vogeltrek met verhoogde kans op vogelsterfte;
 - Stopzetten / opstarten ten gevolge van een vordering van de directeur Kustwacht;
 - Stopzetten / opstarten ten gevolge van een vordering van het bevoegd gezag;
3. De in het vorige lid bedoelde procedure behoeft de schriftelijke goedkeuring van het bevoegd gezag en dient in overleg met deze te worden opgesteld.

Voorschrift 15. Veldsterkte onderzoek

Binnen 3 maanden na de aanvang van de fase van instandhouding zal een elektrisch en magnetisch onderzoek naar de veldsterkte rond de elektriciteitskabels worden uitgevoerd. De onderzoekopzet wordt vooraf ter goedkeuring voorgelegd aan de contactambtenaar voor de kabel. De resultaten van het veldsterkteonderzoek worden binnen 6 maanden na ingebruikname van het werk schriftelijk gerapporteerd aan het bevoegd gezag.

Voorschrift 16. Logboek

1. Er moet een logboek worden bijgehouden, waarin vanaf het van kracht worden van de vergunning tenminste de volgende zaken worden opgenomen:
 - Deze vergunning, alsmede overige relevante (milieu)vergunningen;
 - De resultaten van de in deze vergunning voorgeschreven keuringen en/of metingen en registraties;
 - De (tussentijdse) resultaten van de in deze vergunning voorgeschreven onderzoeken;
 - De bevindingen van alle inspecties (milieu, onderhoud veiligheid etc.);
 - Datum, tijdstip en alle van belang zijnde gegevens (zoals tijdstip, tijdsduur, aard, hoeveelheid, oorzaak, plaats en windrichting) van voorgevallen incidenten die van invloed zijn op het milieu, met vermelding van de genomen maatregelen;
 - De registratie van gevaarlijke afvalstoffen over een periode van tenminste 5 jaar; de registratie moet geschieden naar aard en samenstelling; tevens moet de datum van afvoer van de betreffende partij afval, de hoeveelheid en de naam van de transporteur en de erkend afvalverwerker worden geregistreerd.
2. Het logboek moet te allen tijde beschikbaar zijn voor inzage voor het bevoegd gezag.

Voorschrift 17. Verwijdering

1. Binnen een maand na beëindiging van het gebruik van het werk, meldt de vergunninghouder dit schriftelijk aan het bevoegd gezag en de directeur Kustwacht.
2. Minimaal 1 maand voor de verwijdering van het werk worden in een zgn. kick-off meeting afspraken gemaakt tussen de vergunninghouder, het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht over de te nemen maatregelen tijdens de verwijdering.
3. De vergunninghouder werkt na beëindiging van het gebruik het tot de aanvraag behorende Constructie- en Ontmantelingsplan gedetailleerd uit en legt deze nadere uitwerking uiterlijk 6 maanden na beëindiging van het gebruik ter goedkeuring voor aan het bevoegd gezag.
4. De vergunninghouder verwijdert het werk na beëindiging van het gebruik binnen 24 maanden conform het bij deze vergunning behorende Constructie- en Ontmantelingsplan en de nadere uitwerking daarvan.
5. De vergunninghouder verricht binnen 3 maanden na het verwijderen van het werk een onderwateropname om aan te tonen dat de zeebodem redelijkerwijs egaal is en er geen resten op de zeebodem zijn achtergebleven. De gegevens van de onderwateropname worden door de vergunninghouder ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.
6. Voordat met de bouw wordt aangevangen, stelt de vergunninghouder zich door middel van een bankgarantie aan de Staat, of een ander door de Staat goedgekeurde zekerheidsstelling garant voor voldoende middelen ten bate van de verwijdering gedurende de periode waarin het werk in stand wordt gehouden. De zekerheidsstelling eindigt op het tijdstip waarop door middel van de onderwateropname als omschreven in het vorige lid is aangetoond dat de verwijdering is afgerond en dat de verwijdering van het werk overeenkomstig het Constructie- en Ontmantelingsplan en de nadere uitwerking daarvan is voltooid.

Voorschrift 18. Aanwijzing contactpersoon

1. De vergunninghouder is verplicht één of meerdere personen aan te wijzen die in het bijzonder belast is (zijn) met het toezicht op de naleving van het bij dit besluit bepaalde of bevolene. De vergunninghouder deelt binnen 14 dagen nadat dit besluit in werking is getreden het bevoegd

gezag mee de naam, het adres en het telefoonnummer van degene(n) die door hem of vanwege hem is (zijn) aangewezen.

2. Wijzigingen van de in lid 1 bedoelde personen dienen onmiddellijk te worden gemeld.

Voorschrift 19. Aanvang van de fase van instandhouden van het werk

De vergunninghouder meldt schriftelijk aan de directeur Kustwacht en het bevoegde gezag zodra het werk gereed is en operationeel wordt. Deze datum is tevens de aanvang van de fase van het instandhouden van het werk.

Voorschrift 20. Handhaving

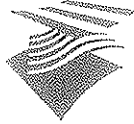
1. Een exemplaar van deze vergunning met bijbehorende tekening(en) moet steeds op het werk of aan boord van het vaartuig dat het werk begeleidt aanwezig zijn en aan de ambtenaren van Rijkswaterstaat op hun verzoek worden getoond.
2. De hoofdingenieur-directeur kan een toezichthouder aanstellen tijdens aanleg, reparatie- en survey-werkzaamheden.
3. De vergunninghouder verleent toegang aan de contactambtenaar en/of zijn vervanger en de handhavingsambtenaar tot alle bij de in deze vergunning bedoelde werkzaamheden, in gebruik zijnde werktuigen, vaartuigen en inrichtingen.
4. De vergunninghouder geeft gevolg aan een vordering van het bevoegd gezag tot onmiddellijke stopzetting van windturbines, welke vordering uitsluitend kan worden gedaan in het kader van toezicht en handhaving van deze vergunning.

Voorschrift 21. Wijziging werk door de vergunninghouder

1. Elke wijziging aan het werk dient door de vergunninghouder vooraf aan het bevoegd gezag te worden gemeld; tenzij er sprake is van een geval als omschreven in voorschrift 22 en een voorafgaande melding redelijkerwijs niet van de vergunninghouder verlangd kan worden.
2. De vergunninghouder dient een wijzigingsvergunning aan te vragen in geval van een naar oordeel van het bevoegd gezag wezenlijke wijziging van het werk.
3. Indien het bevoegd gezag niet binnen 2 maanden na datum van de melding als bedoeld in het eerste lid schriftelijk heeft gereageerd, mag de vergunninghouder tot de gemelde wijziging overgaan.

Voorschrift 22. Calamiteiten en andere direct ingrijpen vorderende voorvallen

1. Van calamiteiten, gebreken en andere onvolkomenheden met betrekking tot het werk moet onmiddellijk mededeling worden gedaan aan de Kustwacht, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en het bevoegd gezag.
2. In de hiervoor genoemde gevallen treft de vergunninghouder alle maatregelen die zowel in het belang van scheepvaart, visserij en luchtvaart, als in het belang van de instandhouding en de bescherming van het zeegebied noodzakelijk zijn.
3. De vergunninghouder geeft gevolg aan een vordering van de Directeur Scheepvaart van Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam tevens rijkshavenmeester en/of de directeur Kustwacht, welke vordering kan worden gedaan indien naar redelijk oordeel van de genoemde rijkshavenmeester en/of directeur de vordering noodzakelijk is voor de veiligheid op zee.

AMU/

4. Binnen 6 maanden na het van kracht worden van deze vergunning moet de vergunninghouder een calamiteitenplan indienen bij het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht. Het plan moet voldoende gegevens bevatten betreffende de maatregelen, welke zijn of zullen worden genomen ter bestrijding van voorvallen, die ernstig gevaar opleveren voor de veiligheid van de op het werk werkzame personen, van de scheepvaart of van de visserij, voor verontreiniging van de zee, danwel voor de bescherming van natuur en milieu, als ter beperking van de gevolgen van zodanige voorvallen.
5. Het calamiteitenplan moet jaarlijks worden herzien, waarbij eventuele wijzigingen schriftelijk moeten worden gemeld aan de het bevoegd gezag, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht.
6. De in het vorige lid bedoelde calamiteitenplannen behoeven de schriftelijke goedkeuring van het bevoegd gezag en dienen in overleg met deze, het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied en de Kustwacht te worden opgesteld.

Voorschrift 23. Historisch belangrijke, archeologische vondsten

1. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden voorwerpen, sporen of overblijfselen worden aangetroffen welke, naar redelijkerwijs kan worden vermoed, van historisch, oudheidkundig of wetenschappelijk belang zijn wordt de vindplaats gemarkeerd en aan de contactambtenaar doorgegeven.
2. Van de vondst wordt onverwijld melding gedaan aan de directeur van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwater Archeologie, Oostvaardersdijk 104, 8244 PA LELYSTAD, t.a.v. drs. Th.J. Maarleveld, tel. 0320-269700 (meldingen kunnen tevens aan het Kustwachtcoördinatiecentrum worden doorgegeven).

Voorschrift 24. Overdracht vergunning

De vergunninghouder mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegd gezag de vergunning niet aan derden overdragen.

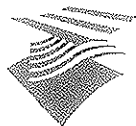
Voorschrift 25. Geldigheid vergunning

1. Deze vergunning vervalt, indien de voor het Near Shore Windpark afgegeven vergunning op grond van de Wet milieubeheer (besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, nr. PM) wordt ingetrokken of wordt beëindigd.
2. Deze vergunning vervalt indien uiterlijk 31 december 2007 het werk niet in stand wordt gehouden;
3. Vóór het in lid 2 beschreven vervallen van de vergunning kan de vergunninghouder een aanvraag tot verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning indienen bij het bevoegd gezag;
4. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 8 weken na datum van het in lid 3 beschreven verzoek tot verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning.
5. Indien de vergunning wordt ingetrokken, dient het gebruik terstond beëindigd te worden en verder conform de bepalingen in voorschrift 17 gehandeld te worden.

AMU/

DE STAATSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
de hoofdingenieur-directeur,
namens deze,
het hoofd van de afdeling beleidsuitvoering waterbeheer,

drs. H. Kersten

AMU/

MEDEDELINGEN :

Bedenkingen

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een ieder binnen vier weken na de dag waarop het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd daartegen bedenkingen inbrengen bij de Hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat van de directie Noordzee, Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk (ZH).

De mogelijkheid om tegen het nog te nemen besluit beroep in te stellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage, staat alleen open voor:

- degenen die bedenkingen hebben ingebracht tegen de ontwerpbeschikking;
- belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen bedenkingen te hebben ingebracht tegen de ontwerpbeschikking;
- degenen die bedenkingen hebben tegen wijzigingen die bij het nemen van het besluit in de beschikking zijn aangebracht ten opzichte van de tekst van de ontwerpbeschikking;
- de adviseurs die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid advies uit te brengen over de ontwerpbeschikking.

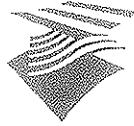
BIJLAGE 1

Ingebrachte zienswijzen n.a.v. I-MER en aanvraag

In eerste instantie volgt een opsomming van degenen die zienswijzen hebben ingebracht en wordt aangegeven welke zienswijzen zij in hebben gebracht. Daarna worden de verschillende zienswijzen behandeld c.q. beantwoord, waarbij per zienswijze wordt aangegeven, of, en zo ja hoe er in het kader van het opstellen van de ontwerpbeschikking mee is omgegaan.

1) De heer H.A. Krijnen te Alkmaar.

- a) NSW is een uitvloeisel van het regeringsbeleid om in 2020 een hoeveelheid van 7500 MW duurzame energievoorziening te realiseren. De overheid heeft er derhalve groot belang bij dat het NSW wordt gerealiseerd. Tegelijkertijd is diezelfde overheid bevoegd gezag in het kader van de vergunningverlening. Dit belangenconflict verdraagt zich niet met een onbevooroordeelde, objectieve behandeling van de inspraakreacties. Op grond hiervan moet de aangevraagde vergunning dan ook niet worden verleend;
- b) Onduidelijk is voor welke termijn de vergunningen worden aangevraagd. Daarom moeten de aanvraag worden afgewezen;
- c) In de aanvraag wordt geen inzicht gegeven in de technische levensduur van de installatie en de maatregelen die moeten worden genomen, resp. de effecten die optreden bij vervanging van (bijvoorbeeld grote en essentiële) componenten. Vanwege deze omissie dient de aanvraag te worden afgewezen;
- d) Er is al genoeg bekend over het gedrag van technische installaties op zee (boorplatforms en zee-windparken in andere landen). NSW hoeft niet te worden gerealiseerd om kennis te vergaren betreffende de techniek;
- e) Vanwege het ontbreken van een investerings- en exploitatiebegroting kan de economie van het NSW niet worden beoordeeld en dient de vergunningaanvraag te worden afgewezen;
- f) De kennis die met het NSW wordt opgedaan moet beschikbaar komen voor alle partijen die betrokken zijn bij de realisatie van offshore windparken;
- g) De vergunningaanvraag /I-MER NSW heeft tot 7 oktober 2003 niet ter visie gelegen op de hoofdstelling van de openbare bibliotheek te Alkmaar. Op de op het internet gepubliceerde documenten hebben tot halverwege de inspraakperiode de visualisaties van de gezichtseffecten (figuren 9.1 – 9.9 uit het I-MER en figuren 3.1 – 3.3 uit de Aanvullende notitie geulvarianten) ontbroken. In hoofdstuk 5.10 en 7 van het I-MER wordt gemeld dat het MEP-NSW gelijktijdig met het I-MER ter inzage zal worden gelegd. In de documenten op internet ontbreekt dit MEP-NSW echter. In verband met bovenstaande is de oordeelsvorming t.b.v. de inspraak ernstig belemmerd. Een en ander is in strijd met een zorgvuldige inspraakprocedure, waardoor de vergunningen niet verstrekt zouden moeten worden;
- h) Het MEP-NSW betreft alleen het ecologische deel van het monitorings- en evaluatieprogramma. Met betrekking tot het vergaren van kennis over techniek, economie en beleving wordt in het MEP-NSW niet voorzien in metingen. Dit is niet in overeenstemming met de geformuleerde doelstellingen van het demonstratieproject en derhalve moeten de aangevraagde vergunningen worden geweigerd;
- i) De vergunningen moeten worden geweigerd omdat voor de belangrijkste aanleiding voor het project – namelijk het monitoren en evalueren van opgedane ervaringen – geen adequate

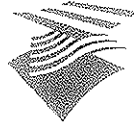

AMU/

opzet met meetbare doelstellingen (bijv. hoeveel vogelslachtoffers aanvaardbaar zijn) en een inzichtelijke, controleerbare procedure en planning is voorzien;

- j) Uitgaande van de 2,75 turbines en van het ruimtebeslag van NSW zou, om te voldoen aan de doelstelling van 6000 MW aan windenergie op zee, 2200 turbines nodig zijn en een ruimtebeslag van ca 2400 km². Dit perspectief is zo utopisch, dat het aan te bevelen is eerst een realistisch en realiseerbaar beleid te ontwikkelen alvorens over te gaan tot de uitvoering van het NSW-proefproject. Om die reden zouden de aangevraagde vergunningen vooralsnog niet moeten worden verstrekt;
 - k) Om er in te slagen om in het jaar 2020 te voldoen aan het regeringsbeleid om 6000 MW aan windenergie op zee te realiseren, moet de evaluatie van het proefproject NSW binnen een beperkt aantal jaren (maximaal drie) zijn afgerond. Deze eis moet als voorwaarde aan het verstrekken van de vergunning worden verbonden;
 - l) Als de vergunningen al zouden worden verleend, moet de ontmantelingstermijn afhankelijk worden gemaakt van de uitkomsten van de evaluatie en niet van een voor de exploitant rendabele exploitatietermijn;
 - m) Het beleid is erop gericht om windmolenparken alleen buiten de 12 mijls-zone toe te staan. Derhalve is de inrichting van het demonstratieproject NSW overbodig en zou alle energie moeten zijn gericht op een proeflocatie buiten de 12 mijls-zone. Het demonstratieproject NSW belemmert als het ware een snelle uitvoering van het regeringsbeleid. Van het verstrekken van de gevraagde vergunningen moet daarom worden afgezien;
 - n) Noch uit de vergunningaanvraag, noch uit het I-MER of andere documentatie blijkt op welke wijze rekening is gehouden met internationale verdragen en Europese richtlijnen e.d. op het gebied van de bescherming van landschap en milieu. Derhalve mogen de vergunningen niet worden verstrekt;
 - o) NSW zorgt voor ernstige aantasting van de enig overgebleven niet vervuilde horizon. NSW opent de weg naar een Noordzee-horizon vol windmolens. Om die reden moeten de aangevraagde vergunningen worden geweigerd;
- 2) F.W. Hamburg te Schoorlham:
- a) 36 turbines van 100 meter hoog zijn een niet te onderschatten horizonvervuiling van onze kust;
 - b) De turbines vormen een gevaar voor de scheepvaart langs de kust inclusief de pleziervaart;
 - c) De kosten van reparatie van een defecte windmolen worden onderschat. Hierdoor zal windenergie uit zeeturbines zeer kostbaar worden.
 - d) Windenergie wordt veel te rooskleurig voorgesteld. Een groot deel van de Nederlandse bevolking weet niet dat het jaarrendement van deze windmolens slechts 20 % is en dat de zwaar gesubsidieerde windmolens een politieke keuze is;
 - e) Alternatieve vormen van energieopwekking zullen naar verwachting maar 10 % van de totale energiebehoefte af kunnen dekken. Hierdoor zal nog steeds het merendeel van de energie opgewekt moeten worden met fossiele brandstoffen in onze huidige centrales. Bij windstille dagen moet zelfs de volledige energiebehoefte afgedekt worden door onze centrales. Hierdoor zal het CO₂ probleem niet worden opgelost en zal in 2010 de Kyoto norm van 20 % CO₂ reductie niet gehaald worden;
 - f) Een effectieve manier om het CO₂ probleem serieus aan te pakken is door alle gasgestookte centrales te sluiten en die te vervangen door kernenergie.

- 3) Een als vertrouwelijk ingediende zienswijze, waarbij gesteld wordt dat het een verkeerd idee is om windmolens ergens te plaatsen en dat het horizonvervuiling veroorzaakt.
- 4) Mevrouw Mauser:
 - a) Het gigantisch ruimtebeslag van windparken op zee is niet realistisch;
 - b) Hoe wordt het aantal vogelslachtoffers geteld en hoe wordt bepaald wat een maatschappelijk aanvaardbaar aantal vogelslachtoffers is ?
 - c) In Denemarken is een windmolenpark operationeel. Is er genoeg internationaal contact over bezwaren tegen en resultaten van windparken ?
 - d) Bezwaar wordt gemaakt tegen de aantasting van het vrije zeelandschap;
 - e) Hoe wordt het windpark verlicht ? Bezwaar wordt gemaakt tegen uitstralende nachtelijke verlichting, omdat deze horizonvervuiling veroorzaakt;
- 5) De Stichting Duinbehoud te Leiden:
 - a) De Stichting bestrijdt nut en noodzaak voor dit windpark binnen de territoriale wateren en binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Het reeds in gang gezette initiatief om bij IJmuiden een windmolenpark buiten de territoriale wateren te realiseren toont eens te meer aan dat een demonstratiepark evengoed buiten de territoriale wateren (met veel minder schade aan landschap en vogels) gerealiseerd had kunnen worden;
 - b) In het I-MER en bij de selectie van de verschillende varianten is opvallend nadrukkelijk rekening gehouden met het rendement van het windmolenpark. Als gevolg hiervan zijn varianten met een compactere positionering van de windmolens ten onrechte buiten beschouwing gebleven. Voor een evenwichtige afweging van belangen had er ook een 5D-variant (of wellicht een 3,5D-variant) met plaatsing van de windmolens op minimaal 15 kilometer uit de kust moeten worden doorgerekend. Nergens in het I-MER is een heldere en degelijke onderbouwing te vinden waarom een dergelijke variant niet tot de mogelijkheden behoort;
 - c) Noch in het I-MER, noch in de vergunningaanvraag wordt duidelijk en concreet gemaakt op welke wijze en met welke maatregelen de schade aan landschap, flora en fauna die optreedt bij realisatie van het NSW-project wordt gecompenseerd. Deze kennis en informatie is onontbeerlijk om te komen tot een goed afgewogen besluitvorming. De Stichting is van mening dat de compensatiemaatregelen genomen moeten zijn nog voordat het windmolenpark in gebruik wordt genomen;
 - d) In het I-MER wordt onvoldoende ingegaan op de effecten die optreden voor het open landschap als gevolg van het plaatsen en gebruiken van misthoorns, de vaste rode verlichting, de hoekverlichting van knipperend geel licht en de landschappelijke effecten van de windturbines op de werkplek in IJmuiden. Als gevolg hiervan levert het I-MER onvoldoende informatie voor het treffen van compensatiemaatregelen;
 - e) In het I-MER wordt onvoldoende ingegaan op de effecten op natuur en landschap van de bekabeling op het aanlandingspunt en het tracé door het duingebied;
 - f) Ten aanzien van de effectbeschrijving op het landschap blijft het I-MER steken in een kwalitatieve aanduiding met 'minnetjes en min-minnetjes'. Een heldere kwantificering ontbreekt. Als gevolg hiervan is het vrijwel onmogelijk om een heldere afweging te maken tussen de verschillende aspecten die een rol spelen in de effectbeoordeling in het I-MER; Zo zou het bijvoorbeeld mogelijk moeten zijn om uit te rekenen op hoeveel dagen per jaar het windmolenpark (in de verschillende varianten) zichtbaar is: (1) vanaf de vloedlijn met een ooghoogte van +2 meter NAP, (2) vanaf de duinvoet met een ooghoogte van +5 meter NAP

AMU/

en (3) vanaf de boulevard met een ooghoogte van + 12 meter NAP. Ook andere kwantificeringen zouden een beter inzicht geven op de verschillen in landschappelijke beleving van de verschillende varianten voor een windmolenpark;

6) Vogelbescherming Nederland te Zeist.:

- a) Er moet een alternatieve locatie voor het windmolenpark gezocht worden. Dit vanwege het feit dat de planlocatie potentieel of zelfs actueel van belang is voor strandschelpenbanken (Spisula's) en dat de zeer storingsgevoelige Zwarte zee-eend en in mindere mate de Eidereend na de oprichting van het windpark ter plaatse niet meer kunnen foerageren. Uit de plannen voor het Q7-windpark blijkt dat een locatie verder uit de kust technisch en economisch mogelijk is;
- b) Mocht de vergunning toch verleend worden, dan dienen niet alleen bij massale trek, maar ook bij mist, om vogelsterfte te voorkomen, de windturbines stilgezet te worden;
- c) Vogelbescherming heeft zich verbaasd over de zogenaamde 'vogelvriendelijke variant', de corridor variant. Uit alle effectbeschrijvingen blijkt deze variant helemaal niet 'vogelvriendelijk' te zijn;

7) Stichting De Noordzee te Utrecht:

- a) De Stichting is teleurgesteld in het feit dat zij, en alle andere milieuorganisaties, de I-MER en de vergunningaanvraag hebben moeten vernemen uit de krant. Ook betreurt de Stichting het dat zij niet in een eerder stadium zijn geraadpleegd over het I-MER. Tijdens de procedure m.b.t. de locatie-MER was de Stichting vanaf de start wel nauw betrokken geweest (lid van de consultatiegroep, deelname aan talloze hoorzittingen, symposia en bijeenkomsten);
- b) Zowel in het I-MER, als in de vergunningaanvraag is het monitoring- en evaluatieprogramma (MEP) niet of nauwelijks verankerd. De Stichting is van mening dat in de vergunning expliciet het MEP moet worden opgenomen;
- c) Het I-MER levert ten opzichte van het locatie-MER nauwelijks nieuwe informatie. Er is nauwelijks inspanning geleverd om nieuwere informatie en voortschrijdend inzicht (verschenen na het locatie-MER uit het jaar 2000) te gebruiken. Zo is er nauwelijks gebruik gemaakt van onderzoek uit het buitenland. Het I-MER herhaalt voornamelijk de gegevens van het locatie-MER;
- d) Voor wat betreft leemten in kennis wordt er voornamelijk aandacht besteed aan vogels. er wordt gesteld dat andere aspecten 'beperkt' van belang zijn voor besluitvorming. Vogels zijn weliswaar belangrijk, maar mogelijk zijn andere aspecten, zoals het onderwaterleven dat ook, Volgens de Stichting moet het NSW daar juist inzicht in geven;
- e) In het I-MER wordt te weinig aandacht besteed aan het windpark Q7-WP. De komst van dat park moet gezien worden als een autonome ontwikkeling. Alleen in hoofdstuk 13 wordt, zeer summier, ingegaan op cumulatieve effecten. Dit is onvoldoende.
- f) In het I-MER wordt er geen of onvoldoende link gelegd met monitoring en evaluatie van het Q7-WP windmolenpark. Na het debat in de Tweede Kamer in 2001 heeft het ministerie van Economische Zaken, na overleg met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, op 3 april 2002 aan Stichting de Noordzee en Stichting Natuur en Milieu toegezegd dat er afstemming zal plaatsvinden voor onderzoek van beide parken. Deze koppeling mist volledig in dit I-MER en de vergunningaanvraag. De Stichting is van mening dat dit in de vergunning moet worden opgenomen;
- g) De Stichting heeft zich verbaasd over de zogenaamde 'vogelvriendelijke variant', de corridor variant. Uit alle effectbeschrijvingen blijkt deze variant helemaal niet 'vogelvriendelijk' te zijn.

- h) In de Aanvulling op het I-MER wordt vermeld dat de initiatiefnemer geen onderzoek naar de effecten in de aanlegfase zal doen, omdat deze 'maar tijdelijk' zijn. In het buitenland vindt echter wel onderzoek tijdens de aanlegfase plaats. De Stichting vindt dat bij NSW monitoring van de effecten tijdens de aanlegfase (met name van het heien en de vertroebeling) wel moet gebeuren;
- i) In tabel 6.12 van het I-MER wordt een veel te summier overzicht van effectbeperkende maatregelen genoemd. Beperking van effecten op het onderwaterleven (bijv. vermindering van onderwatergeluid en trillingen) zou er onderdeel van moeten zijn. Tevens zullen er nog allerlei andere maatregelen kunnen worden opgesteld aan de hand van voortschrijdend inzicht. Tabel 6.12 geeft de indruk dat dit de enige maatregelen zijn;
- j) De Stichting is van mening dat het aanbrengen van erosie bescherming op de zeebodem geen goede mitigerende maatregel is. Deze maatregel zal namelijk zelf allerlei effecten tot gevolg hebben (sterfte bodemfauna, verandering substraat, verandering soortsamenvesting, bodemfauna, etc.);
- k) Verder sluit de Stichting zich aan bij de mening van Stichting Duinbehoud en onderschrijft deze dan ook. De brief van Stichting Duinbehoud is als bijlage bijgevoegd.

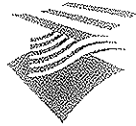
Met betrekking tot de ingebrachte zienswijzen wordt het volgende opgemerkt.

Ad 1)

- a) Bij overheidsbeleid dient men in ogenschouw te nemen dat er sprake is van scheiding van verantwoordelijkheden tussen beleid van de regering en het verlenen van vergunningen voor bepaalde activiteiten. Een vergunningsaanvraag dient volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur te worden behandeld. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is voor de correcte afhandeling van de hier aangevraagde vergunning bevoegd en verantwoordelijk.
- b) Zowel in het I-MER als in de vergunningaanvraag (Bijlage III, Constructie- en Ontmantelingsplan) wordt vermeld dat de windmolens een ontwerp levensduur van 20 jaar hebben. Daarbij wordt tevens vermeld dat na de ontwerp levensduur het NSW zal worden ontmanteld. De vergunning wordt derhalve ook afgegeven voor een periode van 20 jaar na de aanvang van de fase van instandhouding. Voorgaande sluit ook aan bij wat in de pkb-NSW is vastgelegd.
- c) Zoals vermeld in antwoord 1.b bedraagt de ontwerp levensduur 20 jaar. Bij de aanvraag zijn een aantal documenten met ontwerpgegevens met betrekking tot het ontwerp van windmolens, inclusief fundering en turbinemast gevoegd. Deze documenten zijn als vertrouwelijk ingediend en hebben dan ook niet ter inzage gelegen. In deze documenten wordt uitgebreid inzicht gegeven in de technische levensduur van de installaties. Om dit te beoordelen heeft de Bouwdienst van Rijkswaterstaat een integriteitstoets op het constructief ontwerp uitgevoerd. Conclusie hiervan is dat er geen redenen zijn om het constructief ontwerp af te keuren. (zie overwegingen m.b.t. Integriteitstoets).

De vervanging van (grote en essentiële) onderdelen staat beschreven in de aanvraag, Bijlage II, Onderhoudsplan. Van een ommissie is dus geen sprake. In de vergunningen worden ook voorschriften verbonden aan de wijze van onderhoud (zie voorschrift 11).

- d) Er is inderdaad veel bekend over olie en gas installaties op zee. Deze installaties zijn echter maar beperkt vergelijkbaar met windmolens. Ook de ervaring met windmolens op zee is nog beperkt. Daarom heeft het kabinet besloten tot de bouw van een demonstratieproject dat kennis en ervaring kan leveren die nodig is voor de bouw van windparken op zee. In het

AMU/

Monitoring en evaluatieprogramma dat aan het project is gekoppeld, is nauwkeurig vastgelegd welke gegevens verzameld worden;

- e) Een investerings- en exploitatiebegroting is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer en vormt geen noodzakelijk onderdeel van de vergunningaanvraag. Deze zienswijze doet in het kader van deze vergunningprocedure dan ook niet terzake. Overigens zijn deze gegevens wel aangeleverd tijdens de tenderfase, waarna de Adviescommissie Near Shore Windpark op 21 maart 2002 de Minister van Economische Zaken geadviseerd heeft om NoordzeeWind als eerste in aanmerking te laten komen als de partij die het NSW mag gaan realiseren;
- f) Het NSW is een demonstratieproject. De kennis en ervaring die wordt opgedaan met dit demonstratieproject zal zoveel mogelijk publiekelijk beschikbaar, zodat zoveel mogelijk partijen er gebruik van kunnen maken. De exploitant van het NSW heeft zich verplicht een hiervoor opgesteld Monitoring en evaluatieprogramma uit te voeren. Hierin is nauwkeurig vastgelegd welke metingen moeten worden uitgevoerd. Het gaat daarbij zowel om technisch-economische gegevens als de effecten op milieu en natuur. De specificatie van het Monitoring en evaluatieprogramma en de meetresultaten is overigens te vinden op www.windopzee.nl;
- g) Al vrij snel na de start van de publicatie werd geconstateerd dat de visualisatie van de gezichtseffecten ontbraken in de digitale versie van het I-MER op de website van het Inspraakpunt van Verkeer en Waterstaat. Na deze constatering zijn de visualisaties direct daarna geplaatst op de website van het Inspraakpunt van Verkeer en Waterstaat. Opgemerkt wordt dat de visualisaties aanwezig waren op de 15 locaties waar de papieren versie van de I-MER en aanvraag ter visie lagen. In het I-MER wordt inderdaad vermeld dat het MEP gelijktijdig met het I-MER ter inzage zal worden gelegd. In de overwegingen van deze vergunning wordt verder ingegaan op het MEP-NSW. Het bij de aanvraag gevoegde document genaamd "Tweede concept Monitoring- en Evaluatie Programma Near Shore Windpark (MEP-NSW), onderdeel natuur en milieu voor Noordzeewind (NUON-Shell)" betreft een concept versie van een onderdeel van het MEP-NSW. Dit document gaat primair in op ecologische aspecten en was bedoeld ter informatie aan het bevoegd gezag bij de aanvraag gevoegd. Dit concept document is geen onderdeel van de vergunningaanvraag. Derhalve is dit concept document in tegenstelling tot wat in het I-MER staat, dan ook niet ter inzage gelegd
- h) Zoals in de overwegingen reeds opgemerkt is de locatiekeuze voor het demonstratieproject Near Shore Windpark vastgelegd in de pkb-NSW. Als onderdeel van deze procedure is een milieueffectrapport (MER) opgesteld: "MER Locatiekeuze Demonstratieproject Near Shore Windpark" (Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, februari 2000). Ook is in de pkb-procedure op hoofdlijnen het zogenaamde monitoring- en evaluatieprogramma (MEP) NSW (pkb deel3, december 2000, blz. 30/31) vastgesteld. Het MEP-NSW bestaat uit 2 delen:
 - o Techniek en economie
 - o Natuur, milieu en gebruiksfuncties

Oktober 2001 hebben de ministeries van EZ, VROM, V&W en LNV met een openbare publicatie het MEP-NSW verder ingevuld. Via de overeenkomst die het rijk juli 2002 heeft gesloten met NoordzeeWind, alsmede via de bepalingen in de vergunning heeft deze de verplichting het MEP NSW integraal uit te voeren. Er is dus voorzien in onderzoek naar techniek, economie en beleving. Daarmee is NSW in overeenstemming met de geformuleerde doelstellingen en is er geen aanleiding om op deze grond de vergunningaanvraag af te wijzen;

- i) Op dit moment is een dergelijk beoordelingskader nog niet volledig beschikbaar, alhoewel er op dit vlak zowel nationaal als internationaal ontwikkelingen zijn. In de nota Natuur voor

mensen, mensen voor natuur wordt nadrukkelijk verwezen naar de ecosysteendoelen, die voor de Noordzee zijn geformuleerd. In het project zijn de belangrijkste natuurlijke kenmerken van de Noordzee beschreven. Deze ecosysteendoelen hebben betrekking op de samenhang en de dynamiek van het ecosysteem van de Noordzee, de biodiversiteit en de belevingswaarde. Op dit moment wordt binnen Rijkswaterstaat directie Noordzee gewerkt aan een toetsingkader voor windenergie. Hierbij wordt tevens gekeken naar onderzoek en ervaringen in het buitenland. Concrete beoordelingscriteria zijn op dit moment echter nog niet voorhanden. Bij het gereed komen van bovengenoemde referentiewaarden en streefbeelden zullen deze zeker toegepast worden op de resultaten die voortvloeien uit het MEP. Het ontbreken van deze toetsingscriteria hoeft echter niet te leiden tot weigering van de vergunningen.

- j) De vraag of 6000 MW aan windenergie op zee realistisch en realiseerbaar is valt buiten de reikwijdte van deze vergunningprocedures. Deze zienswijze doet in het kader van deze vergunningprocedure dan ook niet terzake. Overigens blijkt uit studies dat het ruimtebeslag van 6.000 MW zo'n 750 – 1.200 km² aan ruimte gaat kosten, hiervoor is op het Nederlandse continentaal plat, rekening houdende met andere gebruiksfuncties, ruimte voldoende. Op de website www.windopzee.nl is hierover meer informatie te vinden;
- k) Het kabinet is het demonstratieproject NSW gestart met de intentie dat het park door marktpartijen gerealiseerd diende te worden. Dit betekent dat het park, met de ter beschikking gestelde subsidie, rendabel geëxploiteerd moet kunnen worden. Dit brengt met zich mee dat het park voor een periode van 15 tot 20 jaar geëxploiteerd moet kunnen worden. Overigens is in de pkb-NSW opgenomen dat als de resultaten van de monitoring en evaluatie van de milieueffecten tot de conclusie leiden dat het park een onacceptabele wissel trekt op de wezenlijke kenmerken en waarden van de Noordzee, het kabinet kan besluiten tot vroegtijdige verwijdering van het park. De kosten die sluiting van het park met zich meebrengt, inclusief een passende schadevergoeding voor de initiatiefnemer, zullen voor rekening komen van het Rijk. De vergunning zal derhalve voor een periode voor 20 jaar na de fase van instandhouding worden afgegeven;
- l) zie antwoord k);
- m) De locatiekeuze heeft plaatsgevonden middels de pkb-procedure. Uitgangspunt bij het reserveren van de locatie voor het NSW was dat het windpark binnen de twaalfmijlszone (near Shore) zo ver mogelijk van de kust gebouwd zal worden, maar wel binnen de grenzen van de technische en economische mogelijkheden en met een minimale afstand tot de kust van 8 kilometer. Dit is vnl. gerelateerd aan een maximaal haalbare waterdiepte. In de pkb-procedure heeft de Commissie Review Near Shore Windpark in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken een evaluatie uitgevoerd m.b.t. de maximaal haalbare waterdiepte. Deze Commissie heeft geconcludeerd dat de bouw van offshore windparken bij de huidige stand der techniek weliswaar mogelijk is, maar dat daaraan -gezien onder meer het ontbreken van praktische ervaringen- grote en technische en economische risico's kleven. Aanbevolen wordt dan ook om eerst near shore ervaring op te doen. Naar aanleiding hiervan heeft het kabinet besloten om een eenmalig demonstratieproject near shore te faciliteren teneinde windprojecten verder op zee (offshore) mogelijk te maken.
- n) In hoofdstuk 3 van het I-MER (Beleidskader) wordt een overzicht gegeven van nationaal en internationaal beleid. Voor een uitgebreidere beschrijving van het voor het NSW relevante nationale en internationale beleid wordt verwezen naar het locatie-MER, hoofdstuk 3;
- o) Het besluit voor de locatie van het NSW en het tracé van de kabel is vastgelegd in een Project-planologische kernbeslissing (project-pkb) voor partiële herziening van het Structuurschema elektriciteitsvoorziening met twee Concrete Beleidsbeslissingen (CBB): één CBB voor de locatie van het NSW en één voor het tracé van de kabel. De CBB houdt in dat er

AMU/

sprake is van een volledig afgewogen beslissing waarbij het gebied concreet is bepaald en concreet is aangegeven wat de beoogde activiteit is. Bij de vaststelling van de ruimtelijke plannen die volgen op deze CBB, moeten de besluiten uit de CBB in acht worden genomen. Voor het NSW betekent de CBB dat na vaststelling van het kabinetsstandpunt nut en noodzaak van het project en de locatie niet meer ter discussie gesteld kan worden. Ook de corridor voor een tracé van de kabel, dat is vastgelegd in een aparte CBB, zal na vaststelling van het kabinetsstandpunt niet meer gewijzigd worden. Deze vaststelling heeft inmiddels plaatsgevonden (pkb deel 4). Onder het kopje **Aanleiding** van de overwegingen van deze vergunning is verder ingegaan op de pkb-procedure en nut en noodzaak van het Near Shore Windpark. In de overwegingen belangenafweging **Natuur** wordt verder ingegaan op landschappelijke effecten. Het kabinet heeft geconcludeerd dat het maatschappelijk belang van dit project, in relatie tot de verwachte aard en omvang van de gevolgen, de inbreuk op de natuurlijke en wezenlijke kenmerken van de Noordzee (zie PKB deel 1, nota van toelichting en PKB deel 4) rechtvaardigt. Bovenstaande betekent dat de landschappelijke effecten dan ook geen aanleiding geven tot het weigeren van de aangevraagde vergunningen. Daarbij moet verder nog worden aangetekend dat het Near Shore Windpark het enige windmolenpark binnen de 12 mijlszone zal zijn.

Ad 2)

- a) Zie antwoord op inspraakreactie 1.o;
- b) In hoofdstuk 12 van het I-MER wordt ingegaan op de mogelijke effecten op scheepvaart en veiligheid. Zo zijn de risico's van aanvaringen c.q. aandrijvingen van schepen met NSW berekend. Geconcludeerd wordt dat de kans dat een schip in aanraking komt met het NSW niet groot is. De locatie van het NSW is gelegen in een gebied waar relatief weinig scheepvaart aanwezig is. Daarnaast wordt de kans dat een schip in aanvaring komt met een windturbine verkleind omdat een veiligheidszone van 500 meter rondom het park ingesteld zal worden. Instelling van een veiligheidszone betekent dat het windmolenpark, inclusief een straal van 500 meter daaromheen gesloten is voor alle scheepvaart, met uitzondering van onderhoudsschepen van NoordzeeWind en schepen van de overheid die vanwege taakuitoefening in de veiligheidszone moeten zijn. Ook zal een uitzondering gemaakt moeten worden voor schepen die in het kader van onderzoek ten behoeve van het Monitoring- en Evaluatieprogramma in de veiligheidszone moeten zijn. Om de zichtbaarheid van het windpark te vergroten dienen de windmolens verlicht te worden conform de internationale IALA richtlijnen. Zie hiervoor ook de overwegingen over de veiligheidszone van deze vergunning onder **Gebruikersbelangen**;
- c) De kosten en rentabiliteit van onderhoud is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Deze inspraakreactie doet in het kader van deze vergunningprocedure niet ter zake;
- d) De kosten en rentabiliteit van het project doen in het kader van deze vergunningprocedure niet ter zake;
- e) Het wel of niet halen van de Kyoto norm in 2010 valt buiten de reikwijdte van deze vergunning. Deze inspraakreactie doet in het kader van deze vergunningprocedure niet ter zake;
- f) De overstap van fossiele brandstoffen naar kernenergie valt buiten de reikwijdte van deze vergunning. Deze inspraakreactie doet in het kader van deze vergunningprocedure niet ter zake;

Ad 3) Zie antwoord op inspraakreacties 1.o en 2.a;

Ad 4)

- a) Zie antwoord op inspraakreactie 1.j;
- b) Voor het bepalen van aanvaringsslachtoffers zal worden voorgeschreven dat het zgn. het WT-Bird systeem gecombineerd met opname van omgevingsgeluid (met name van belang tijdens donkere situaties), danwel een op zijn minst vergelijkbare methodiek moet worden toegepast. Bij het WT-Bird systeem registreert men door middel van geluidsfiltering vogelaanvaringen met windturbines. Dit systeem wordt op dit moment getest op windturbines op landlocaties waar incidenteel vogelslachtoffers worden verwacht. Het systeem moet dus nog voor de near shore situatie worden gekalibreerd en gevalideerd. Voor wat betreft de bepaling van een maatschappelijk aanvaardbaar aantal vogelslachtoffers zie antwoord op inspraakreactie 1.i;
- c) Het Horns Rev windpark in Denemarken is sinds korte tijd operationeel. Bij Horns Rev vind ook veel onderzoek plaats naar effecten op natuur en milieu. De uitvoering van het Monitoring en evaluatieprogramma NSW wordt gecoördineerd door Novem en het Rijksinstituut voor Kust en Zee. Daarbij zoeken Novem en RIKZ internationale samenwerking. Zodat optimaal gebruik kan worden gemaakt van de kennis en ervaringen die nu worden opgedaan in o.a. Duitsland, Denemarken, Zweden, het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Novem werkt daartoe samen met andere Europese energieagentschappen in de door de Europese Commissie gesteunde Concerted Action for the deployment of offshore windenergy. Tevens vindt kennisuitwisseling plaats in het kader van het OSPAR verdrag. Zie antwoord op inspraakreacties 1.o, 2.a en 3;
- d) In de overwegingen onder **Gebruikersbelangen** wordt aangegeven op welke wijze de windmolens verlicht worden. De eisen ten aanzien van verlichting vloeien voort uit de richtlijnen van de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) voor wat betreft scheepvaart en uit internationale burgerluchtvaartvoorschriften voor wat betreft luchtvaart. In hoofdstuk 9.3 van het I-MER wordt geconcludeerd dat de toegepaste scheepvaartverlichting een bereik heeft van 9,26 kilometer. De markeringsverlichting zal gezien de afstand van het windpark van 10,7 kilometer tot de kust, op land nauwelijks zichtbaar zijn;

Ad 5)

- a) Zie antwoord op inspraakreactie 1.m;
- b) In het I-MER zijn varianten met een compactere positionering van de windmolens in beschouwing genomen, waaronder de bolstapelingsvariant 7,5 D. Op bladzijde 64 van het I-MER staat vermeld dat dichter dan 7,5 D bij elkaar plaatsen van turbines onwenselijk is vanwege de toenemende belasting op de turbines. De belastingtoename is het gevolg van een grotere turbulentie-intensiteit die door de voorafgaande turbine wordt veroorzaakt. Dit leidt tot vermoeiing en daardoor tot defecten aan de turbines. De 7,5 D variant is een ontwerp waarbij de turbines zo dicht als technisch mogelijk op elkaar staan. De 5D-variant of de 3,5D-variant zijn niet realistisch en daarom ook niet in het I-MER uitgewerkt.

In de pkb-NSW is opgenomen dat de initiatiefnemer vóór realisatie van het park een reëel voorstel voor compensatie van de nadelige effecten op natuurwaarden aan het bevoegd gezag zal voorleggen. Ook in het I-MER is opgenomen dat voor realisatie van het park een compensatievoorstel aan het bevoegd gezag zal worden voorgelegd. In de Wm vergunning zal worden voorgeschreven dat Nuon een schriftelijk voorstel moet indienen voor compenserende maatregelen voor natuurwaarden. Het voorstel dient in overleg met het bevoegd gezag, andere overheden, deskundigen en belangengroepen te worden opgesteld. In het voorstel dient in ieder geval gekeken worden naar de volgende methoden van compensatie:

- mogelijkheden van fysieke compensatie door verbetering van de algemene natuurkwaliteit;
- financiële compensatie, indien compensatie in de directe omgeving van NSW, dan wel elders niet mogelijk is.

Ook kan gekeken worden of een nog uitgebreider pakket aan mitigerende maatregelen als compenserende maatregel uitgevoerd kan worden. Hiermee wordt bedoeld dat mitigerende maatregelen die onder de normale omstandigheden niet als kosteneffectief worden beschouwd, met behulp van financiën uit het compensatievoorstel, alsnog uitgevoerd zullen worden.

Verder zal worden voorgeschreven dat het voorstel voor compensatie in overleg met het bevoegd gezag, andere overheden, deskundigen en belangengroepen moet worden opgesteld.

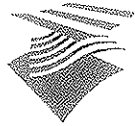
- c) Voor wat betreft de verlichting wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 4.e. De landschappelijke effecten van de opbouw van de turbines in de haven van IJmuiden valt buiten reikwijdte van het I-MER en de vergunningen. Het plaatsen van een misthoorn gebeurt uit veiligheidsoogpunt in verband met scheepvaart. Het bereik van misthoorns is ca 2 mijl (ca 3,7 kilometer). NSW staat verder uit de kust dan 2 mijl, waardoor op de kust de misthoorns niet te horen zullen zijn.
- d) Het tracé van de aanlanding tot de aansluiting op het transformatorstation maakt geen deel uit van dit I-MER en de vergunningsaanvragen. Hier zullen vergunningen voor worden aangevraagd bij de desbetreffende bevoegde gezagen als gemeenten en duinbeherende instanties. In de PKB NSW zijn mogelijke tracés overigens wel beschreven.
- e) In de PKB-NSW zijn de effecten van het Near Shore Windpark op het landschap zowel kwalitatief als kwantitatief onderzocht. In het kwalitatieve onderzoek is de beleving van en het draagvlak voor het park onderzocht, uitgaande van een situatie met zeer helder weer, waardoor het park goed zichtbaar is. Daaruit is gebleken dat bewoners en recreanten de openheid en rust als twee van de belangrijkste kenmerken van de zee zien. Ook leidde dit onderzoek tot de conclusie dat het NSW inbreuk maakt op deze beleving. Of er sprake zal zijn van gewenning en toenemende acceptatie is niet met zekerheid te zeggen. In het kwantitatieve onderzoek is de zichtbaarheid uitgedrukt in het gemiddelde aantal mensen dat op een dag het windpark kan zien. Daarbij is steeds het volledige studiegebied als uitgangspunt genomen. Dit gebied strekt zich uit van 25 kilometer ten noorden van de locatie Egmond tot 25 kilometer ten zuiden van Zandvoort. Bij het bepalen van de zichtbaarheid speelt een aantal aspecten een rol: het meteorologische zicht, de hoogte en de begroeiing van de duinen en het aantal bewoners en recreanten. Uit dit onderzoek bleek dat de zichtbaarheid van noord naar zuid en van west naar oost toeneemt. Ook om deze reden is de eis gesteld dat het park zo ver uit de kust geplaatst moet worden als technisch en economisch haalbaar is. De Commissie MER achtte het derhalve niet zinvol om in de inrichtings-MER belevingswaarde opnieuw te beschrijven en heeft geadviseerd om landschappelijke aspecten te richten op de zichtbaarheid. Het bevoegd gezag heeft het advies van de Commissie MER in de Richtlijnen voor het I-MER overgenomen. In de Richtlijnen is NoordzeeWind dan ook gevraagd om in het inrichtings-MER de effecten te visualiseren (d.m.v. fotomontages) vanuit een drietal locaties waar frequent een grote concentratie mensen aanwezig is, namelijk Egmond aan Zee, Bergen aan Zee en Castricum. Dit moest gebeuren vanuit dezelfde waarnemingshoogte en bij dezelfde weersomstandigheden. Daarbij diende een kwalitatieve beschouwing over de effecten op de ongereptheid van de zee als bron van rust en ruimte te worden gegeven. NoordzeeWind heeft dit uitgevoerd en dan ook voldaan aan het gestelde in de Richtlijnen. De combinatie van het eerdere onderzoek ten behoeve van de pkb-NSW en de visualisaties in het I-MER bieden voldoende inzicht in de landschappelijke effecten van NSW;

Ad 6)

- a) Zie antwoord op inspraakreactie 1.m en 5.a;
- b) In hoofdstuk 8.6 van het I-MER is opgenomen dat het tijdelijk stopzetten van de windturbines tijdens extreme situaties (wanneer de aanvaringskansen groot zijn) een mogelijke mitigerende maatregel is. Op dit moment is nog niet bekend wat de aanvaringsrisico's voor vogels zijn. Het MEP-NSW dient hier inzicht in te verschaffen. Met deze informatie kan ingeschat worden of het tijdelijk stilzetten van de turbines een effectieve maatregel is om aanvaringsslachtoffers te verminderen. In het kader van het in de Wm-vergunning opgenomen verplichting tot het uitvoeren van een monitoringsprogramma zal tevens gekeken moeten worden naar mitigerende maatregelen voor vogels, zoals het tijdelijk stopzetten van de turbines;
- c) De constatering is juist. NoordzeeWind ging er bij de start van het I-MER van uit dat de corridorvariant een vogelvriendelijke variant zou zijn. Dit lag met name in het feit dat deze variant beoogt rekening te houden met de vogeltrek Noord-Zuid langs de Nederlandse kust. Door de windturbines eveneens evenwijdig in rijen langs de kust te plaatsen en de afstand tussen de rijen ruim te houden wordt verondersteld dat de barrièrewerking en aanvaringskansen met vogels worden beperkt. Tijdens het opstellen van de effectbeschrijving bleek echter dat de corridorvariant minder vogelvriendelijk scoorde dan een aantal andere varianten. Dit is ook te zien in de in hoofdstuk 6 van de in het I-MER gepresenteerde effectvergelijking;

Ad 7)

- a) Betrokkenheid van Stichting de Noordzee bij het opstellen van het I-MER valt onder de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer en niet onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.
- b) In de Wm vergunning is een voorschrift opgenomen met daarin de plicht tot het uitvoeren van een monitorings- en evaluatieprogramma;
- c) Bij het opstellen van het I-MER zijn diverse deskundige organisaties betrokken geweest als Bureau Waardenburg en Alterra. Via de deskundige inbreng zijn tevens nieuwe inzichten uit het buitenland, voorzover ze bekend waren, ingebracht. Uiteindelijk blijkt dat er ook nu nog relatief veel kennis ontbreekt. Doel van het demonstratieproject NSW is juist die kennis op te doen. Offshore windparken draaien in het buitenland nog niet dusdanig lang dat er al veel nieuwe inzichten beschikbaar zijn. Het opstellen van het I-MER was een momentopname waarbij gebruik is gemaakt van de op dat moment bekende inzichten.
- d) Naar alle waarschijnlijkheid refereert Stichting de Noordzee aan paragraaf 7.3.2 van het I-MER. In hoofdstuk 7 van het I-MER (Leemten in kennis en evaluatieprogramma) wordt inderdaad alleen aandacht besteed aan vogels en wordt voor de overige aspecten geen opsomming gegeven, maar slechts gesteld dat de leemten in kennis beperkt zijn en dat het effect hiervan op de besluitvorming relatief klein is. Dit is ook de reden geweest dat het bevoegd gezag een aanvulling op het I-MER heeft gevraagd, waarin een volledige opsomming gegeven diende te worden van de leemten in kennis, wat betekenen ze voor het project, de besluitvorming en hoe ze worden meegenomen in het MEP. Dit diende voor alle aspecten en dus ook voor onderwaterleven te gebeuren. De betreffende informatie heeft NoordzeeWind geleverd bij de Aanvulling op het I-MER. Bij brief van 21 augustus 2003 heeft het bevoegd gezag deze aanvulling op het I-MER aanvaard;

- e) In de Richtlijnen voor het I-MER heeft het bevoegd gezag het advies van de Commissie MER voor wat betreft de autonome ontwikkeling overgenomen. In de Richtlijnen is opgenomen dat de autonome ontwikkeling uit het locatie-MER dient te worden gehanteerd. Het windmolenpark Q7-WP maakt derhalve geen onderdeel uit van de autonome ontwikkeling. In hoofdstuk 13 van het I-MER wordt verder aandacht geschonken aan de cumulatieve effecten. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de evaluatie van de effecten. Zodra de resultaten van zowel het MEP-NSW, als het MEP van Q7-WP bekend, zullen in de evaluatie de cumulatieve effecten van NSW met Q7-WP tevens bekeken worden;
- f) Zoals vermeld onder het antwoord op inspraakreactie 7.b is in de vergunning een voorschrift opgenomen met daarin de plicht tot het uitvoeren van een monitorings- en evaluatieprogramma. Basis voor dit voorschrift is het document Monitoring- en Evaluatie Programma Near Shore Windpark zoals dat oktober 2001 door de ministers van EZ, VROM, V&W en LNV is vastgesteld. Dit MEP-NSW is veel breder opgezet en bevat veel meer onderzoek dan voor de vergunning benodigd. Zo is bijvoorbeeld het deel 'Techniek en economie' niet relevant voor de vergunningen. Op dit moment wordt gewerkt aan de verdere invulling (meetmethodiek, meetfrequenties etc.) van het MEP-NSW. 18 februari 2002 heeft E-Connection een Wbr vergunning gekregen voor het Q7-WP windpark. In deze vergunning is een voorschrift met de verplichting tot het uitvoeren van een monitorings- en evaluatieprogramma opgenomen. Dit voorschrift is gebaseerd op het MEP-NSW. Zowel bij Q7-WP, als bij NSW dient het MEP ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden overlegd. Het bevoegd gezag zal dan ook voor de benodigde afstemming zorgen. Voor wat betreft de te onderzoeken onderwerpen zijn beide MEP's dus met elkaar afgestemd. Ook worden er inmiddels voor vogels en benthos nulmetingen uitgevoerd door het Rijk. Deze nulmetingen vinden gedeeltelijk tegelijkertijd plaats in het NSW en Q7-WP gebied. Daar waar mogelijk wordt dus een koppeling aangebracht tussen beide MEP's
- g) zie antwoord op inspraakreactie 6.c;
- h) In de uitwerking van het MEP-NSW heeft NoordzeeWind aangegeven ook tijdens de aanlegfase onderzoek te doen naar onderwatergeluid en trillingen. Dit zal ook de vergunning worden voorgeschreven;
- i) Het is juist dat in tabel 6.12 slechts een enkele effectbeperkende maatregel beschreven staat. Meer maatregelen zijn er op dit moment ook niet of nauwelijks bekend. In het kader van het MEP-NSW zal voor wat betreft de mitigerende maatregelen ter verkleining van het aanvaringsrisico voor vogels eerst naar de effectiviteit van de maatregelen gekeken worden. Mochten er op basis van voortschrijdend inzicht nieuwe effectbeperkende maatregelen bekend worden, dan zal bekeken worden in hoeverre die maatregelen alsnog aan NoordzeeWind opgelegd kunnen worden. Zie hiervoor ook de overwegingen onder **Tijdsduur van de vergunning**;
- j) Er zal bij het NSW geen gebruik gemaakt worden van erosiebescherming. Wel zal er in het kader van het MEP-NSW bij één turbine erosiebescherming worden aangebracht om de effecten te onderzoeken;
- k) Zie de antwoorden op inspraakreactie 5.a t/m 5.f.

AMU/

Verzendlijst

Directoraat-Generaal Goederenvervoer
Directie Transportveiligheid
Postbus 20904, 2500 EX DEN HAAG

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
directie der Visserijen,
Postbus 20401,
2500 EK 's-GRAVENHAGE.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
directie Natuurbeheer
Postbus 20401,
2500 EK 's-GRAVENHAGE.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Groene Ruimte en Recreatie
t.a.v. F.A. de Haan
Postbus 20401,
2500 EK 's-GRAVENHAGE.

Bouwdienst Rijkswaterstaat
Afdeling NIC
T.a.v. dhr. J.T. de Vries
Postbus 20000
3502 LA UTRECHT

De Dienst der Hydrografie,
Badhuisweg 167,
2597 JN 's-GRAVENHAGE.

Ministerie van Economische Zaken,
directie Energieproductie
t.a.v. drs. Ing. H.W. Boomsma
Postbus 20101
2500 EC 's-GRAVENHAGE.

Directeur Kustwacht,
t.a.v. hfd. Operationele Dienst
Postbus 303
1970 AL IJMUIDEN.

Ministerie van VROM
t.a.v. dhr. A. Littel / Chris van Nidek
Postbus 30945
2500 GH DEN HAAG

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid – Arbeidsinspectie
Afdeling AI/CK
t.a.v. dhr. T. Dirksen

AMU/

Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Staatstoezicht op de Mijnen,
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ VOORBURG

Hoofdkantoor van de Waterstaat
t.a.v. ir. J. Keuning
Postbus 20906, 2500 EX DEN HAAG

Centrale Directie Juridische Zaken
T.a.v. mr J. Spier
Postbus 20906, 2500 EX DEN HAAG

Scheepvaartinspectie
Postbus 8634,
3009 AP ROTTERDAM

Inspectie Verkeer en Waterstaat
Divisie-Luchtvaart
t.a.v. Remco de Waard
Postbus 575, 2130 AN HOOFDORP

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Ministerie van Defensie
t.a.v. mr. J.J. Sybrandi
Postbus 20701
2500 ES DEN HAAG

Stichting De Noordzee
Drieharingstraat 25,
3511 BH UTRECHT

ANWB
Afdeling Literatuurinformatie
t.a.v. mevr. L. van Kelegom
Postbus 93370
2509 AJ 'S-GRAVENHAGE

Produktschap Vis
Postbus 72
2280 AB RIJSWIJK

Vereniging Natuurmonumenten
t.a.v. ir. H.M. van der Sikke
Postbus 9955
1243 ZS 's-Graveland

AMU/

Commissie voor de MER
t.a.v. mevr. J.M. Bremmer
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam
t.a.v. de heer Herman Anker
Postbus 10000, 1780 CA Den Helder

Regionale Directie Domeinen West
Hoofd van de Afdeling Noord-Holland
t.a.v. de heer G.J. Eskes
Postbus 740
2300 AS LEIDEN

Novem
t.a.v. Ruud de Bruijne
Postbus 8242
3503 RE Utrecht

Rijkswaterstaat directie Noord Holland
Dienstkring Noordzeekanaal
T.a.v. F. van de See
De Wetstraat 1
1975 DM IJmuiden

Rijkswaterstaat directie Noord Holland
Dienstkring Texel
T.a.v. Jan Buijs
Het Nieuwe Diep 45
1781 AE DEN HELDER